

Styrets årsmelding for år 2015

Datert 18. 03. 2016

Styrets sak 6 -2016

Del I:

Årsmelding

Del II:

Årsrekneskap 2015, balanse 31.12.15

Budsjett 2016

Økonomiplan 2016 – 2020

Del III:

Revisjonsmelding

Del I Årsmelding.....	3
1..... Utviklinga i SUM 1993 – 2014, oppsummering	4
2..... Driftsløype	5
3..... Eigartilhøve og eigarane si målsetjing med SUM.	5
4..... Avtaler mellom eigarane og SUM	7
5..... Avfallsbeholdarar ved årsskifte	8
6..... Førebyggjande tiltak, unormale hendingar, særlege problem. Klager.	8
7..... Beredskapsplan	9
8..... Nedbør	9
9..... Informasjon. Synfaringar. Internett. APP. Redusert postsending	9
10..... Kontrakter - avtaler	10
11..... Kva tyder ordet «Gratis»?	10
12..... Farleg avfall generelt. EE-avfall - Sensitive opplysningar	11
13..... Vindauge med PCB og klorparafinar	11
14..... Golvbelegg og skumplastisolasjon - EPS – «isopor»	11
15..... Bygningsgips	11
16..... Anlegg og bygningar, utstyr-maskiner	12
17..... Deponiet – deponiutviding. Irritasjon og kostnad med «unyttige» undersøkingar	12
18..... Resipientgransking. Årsrapport vatn. Ledningskontroll	13
19..... Sigevassrensing; Seminar gjennomført 24.11.2015	13
20..... Fakkelanlegget er stengt	13
21..... Gjenvinningsstasjonar, ytre	13
22..... Påverknad ytre miljø – utsjånad, lukt mv	13
23..... Returpunkt; Emballasjeglas/glasflasker og hytte-containerar	14
24..... Nedgravd løysing, pilotprosjekt	14
25..... Slammottak	14
26..... Mannskap som følgje av aktivitet	14
27..... Fylkesmannen/Miljødirektoratet. Samarbeid Fylkesmann - SUM	14
28..... Utvikling dei neste åra; Teknologiske løysingar.	15
29..... SUM samarbeider og gir råd	16
30..... Opplæring - kompetanseheving	16
31..... Stor vekt på helse miljø tryggleik. Bedriftshelseteneste	16
32..... Godtgjersle styre-rep.skap-klageutval	16
33..... Forurensingslova § 2 og retningslinjene for avfallsarbeidet:	16
34..... I høve til Regnskapsloven § 3-3:	17
35..... Styrets vurdering.	17
36..... Statistikk	19
Del II; Årsrekneskap 2015, balanse 31.12.15, økonomiplan 2016-2020	23
37..... Resultat 2015	24
38..... Balanse 31.12.2015	26
39..... Økonomiplan 2016-2020	32
40..... Generelle rammevilkår	32
41..... Investeringsbudsjett	32
42..... Driftsbudsjett 2016-2020	33
Del III; Revisjonsmelding	34
43..... Revisjonsmelding frå KRYSS-revisjonen	34

Del I Årsmelding

1. Utviklinga i SUM 1993 – 2014, oppsummering

År 1993:

SUM vart skipa i mai 1993.

År 1994:

SUM i praktisk drift. Utkjøring av alle dei «umulege» dunkane, i bruk frå sommaren

År 1995:

Bygging av Hesjedalen avfallsplass i gang på hausten.

År 1996:

Bygging av ny gjenvinningsstasjon på Skei i Jølster.

Bygging av Hesjedalen avfallsplass heldt fram

År 1997:

Hesjedalen avfallsplass og adm.bygg /driftsbygg ferdig.

År 1998:

Bygging av anlegg for matavfallkompostering endeleg vurdert og lagt bort.

År 1999:

Det vart bygt ny gjenvinningsstasjon på Sande i Gaular. Prøve-kompostering av slam blanda med knust treverk kom i gang

År 2000:

Saman med Jordforsk; Vurdering av metannedbrytande deponidekke. Kloakkslam kompostert topp deponi.

Deponiet utvida

År 2001:

Meldingane om dyresjukdommar i Europa: ku-galskap samt munn- og klauv-sykje

BIR (Bergen) bygde forbrenningsanlegg med kapasitet ca. 110.000 årstonn. Deponiutvidinga ferdig

År 2002:

I EU-systemet; Grundig drøftatiltak for å hindre smittespreiing, jamfør dyresjukdommane i 2001.

Det vart bygt ny gjenvinningsstasjon i Fjaler

År 2003

Anbudsforespørsel om bygging av gassanlegg.

”Hurtigforespørsel” for å sikre matavfallet ut av fyllinga til 01.12.03, målet nådd

Retura Fjordane AS skipa, SUM eineieigar.

År 2004:

Gassanlegget ferdig til frist 01.06.04.

Forespørsel handtering av SUMs restavfall frå hushaldning 2005-2006-2007. REKOM vann anbodskonkurransen på forbrenning med energigjenvinning

1.juli 2004 Forurensingsloven endra;

FORBRUKSAVFALL gikk ut, ny nemning vart HUSHALDNINGSAVFALL. Ca 30% av tidlegare monopolvare gikk inn i den nye nemninga

NÆRINGS-AVFALL som tok over for PRODUKSJONSAVFALL.

.

År 2005

Starta planlegging av sorterings- og omlastingshall. Sunde Gjenvinning AS og SAR AS aksjar i Retura Fjordane

SUM søkte om nytt driftsløyve, svaret kom i 2008

År 2006

Omlastings- og sorteringshallen vart bygt og teken i bruk seint på hausten. Utvendig flate for metallskrap vart opparbeidd

SAR AS vann kontrakt på inntransporten frå gjenvinningsstasjonane, returpunkt og farleg avfall.

Olav Tenden Transport AS vann transport- og sorteringskontrakten på papir.

Ny gjenvinningsstasjon i Staurdalen i Hyllestad; Den første stasjonen for ”kroklikt” (store 41 m³ containerar)

År 2007

Anbodsrunde på slam og dunkrenovasjon.

I Staurdalen – Hyllestad vart det innført løysing for betalingsavfall.

År 2008

Retura Fjordane AS avvikla

Fylkesmannen; nytt driftsløyve i mars måned, ref søknad år 2005

Opparbeiding av ny slamkomposteringsplass Einestølen

År 2009

Ny gjenvinningsstasjonen i Askvoll

År 2010 - 2011

Ny gjenvinningsstasjon i Gaular i drift i desember 2010

Det vart også bygt ny stasjon i Jølster og Fjaler, vart tekne i bruk 2011

Alt brennbart til energigjenvinning.

Adm.bygget Einestølen 2011, 2 nye kontorplassar (dei første sidan opprinneleg bygging 1997). Lagerbygg (rundt 400 m²), utviding traileroppstilling utanfor port og «elv i rør» ovanfor vekta ferdigstilt.

År 2012

Einestølen; Tak over vekta i 2012.

Gjenvinningsstasjonen oppgradert, ferdig desember.

Alle nedbørspåverka fraksjonar er under tak, og heile stasjonsområdet meir romsleg sidan nybygget er lagt «bak» i tidlegare skråning.

SUM tok over driftinga av 4 gjenvinningsstasjonar gjennom kontrakt med driftar Myrmel Bruk v. Ove Myrmel; Jølster (Skei), Gaular (Sande), Fjaler (Kjørlevika) og Askvoll (Olsetvikane).

Omlegginga frå kommunal drift vart gjort etter dialog med dei 4 kommunane.

Hyllestad kommune driftar stasjonen på Myrgjerdet.

År 2013

Behovet for å få meir ømfintleg avfall under tak, gjorde at det vart bygt lagerbygg (garasjemodul) på gjenvinningsstasjonane; Skei, Sande, Flekke/Kjørlevika, Olsetvikane, Staurdalen.

Komprimatorcontainerar til dei same stasjonane for å presse saman laust pair og papp, og effektivisere inntransporten. Papirfraksjonen i krokcontainerløyving som går i same tømesyklus som andre større fraksjonane (restavfall, treverk, metall)

År 2014

Slamkomposteringsflata utvida med 2.000 m² asfaltet dekke, tidlegare flate 5100 m², $\sum$ 7.200 m². SUM overtok driftinga av stasjonane i Jølster, Gaular, Fjaler og Askvoll. Stasjonen i Hyllestad framleis drifta av kommunen

År 2015

Deponiet utvida med ca 4.500 m².

Nytt løyve frå Fylkesmannen 3. juli, avløyser løyvet frå 2008.

Anbodsrunde og kjøp ny gravemaskin og ny sorteringsmaskin. Anbodsrunde på slam-kontrakt 2017-2021, Miljøservice/Birkeland vann (som tidlegare). Gassanlegget formelt ute av drift/nedlagt

Investeringane opp gjennom åra i grove trekk

Tekst	År	Mill. kroner
Overtaking av frå ISR inkl. Løkingsmyra avfallsplass	1994	9
Dunkar og containerar	1994	10
Bygging veg til Einestølen	1996	17
Diverse grunnkjøp	1996	2
Bygging Hesjedalen avfallplass	1997	20
Bygging Einestølen gjenvinningsstasjon m. adm.bygg	1997	7
Etablering og Bygging gjenvinningsstasjonar (frå 1996)	Frå 1996	6
Utviding Hesjedalen avfallsplass	2001	6
Maskiner	1994 - 2007	5
Gassanlegg og omlastingsbås	2004	2
Omlastingshall	2006	6
Bygging gjenvinningstasjon i Hyllestad Diverse utstyr, m.a. containerkjøp	2007	3
Start-arbeid Einestølen etter nytt løyve. Start ny gjenv. st. Askvoll. Utsifting hyttecont.	2008	3
Ferdigstilling ny gjenvinningsstasjon Askvoll	2009	1
Opparbeiding komposteringsflate og slambingar, arrondering lagerplass syd omlastingshall, start opparbeiding sorteringsflate vest metallskraptomt	2009	3
Renseanlegg sigevatn, div sprenging, oppknusing steinmassar, opparbeiding sorteringsflate v. metallskrap. Kvern for avfall og tre. Gjenvinn.stasjon Gaular og Jølster. container- og utstyrskjøp	2010	10
Ferdigstill stasjonane Gaular og Jølster (0,5), Bygging gjenv.st Fjaler (4 – refusjon), bygging kontor, lager og tak over vekt mm (4,5). Containerar mv. (1)	2011	10
Tak gjenvinningstasjon (1), komprimator containerar og andre containerar (1), hjullastar (1,8), opparbeiding nytt lagerareal (0,2)	2012	4
Lager / «garasje» Skei, Sande, Kjølrevika, Olsetvikane, Staurdalen. Komprimator- og andre containerar	2013	3
Utviding komposteringsflate, start grunnlag deponiutviding. Diverse coantainerkjøp	2014	2
Deponiutvidig, gravemaskin, sorteringsmaskin, nedgravd løysing, containerar mv	2015	7
Samla investering pr ian 2016		Ca 136 mill. kroner

2. Driftsløyve

Fylkesmannens løyve av juli 2015 avløyste løyvet frå 2008

I 2014 vedtok Fylkesmannen å overføre av driftsløyva knytta til gjenvinningsstasjonane frå Myrmel Bruk til SUM; SUM klagar på vedtaka 11. sept. 2014.

I møte 10.11.2015 bekrefta Fylkesmannen at SUM ikkje treng dei 4 løyva, og Fylkesmannen oppheva overføringsvedtaka og SUM trekte klagen.

Fylkesmannen har formelt godkjent nedstenging/avslutting av gassforbrenningsanlegget.

3. Eigartilhøve og eigarane si målsetjing med SUM.

Frå Selskapsavtalen:

§1 Selskapets firma og deltakarane

Selskapets firma er Sunnfjord Miljøverk IKS.

Dei deltakande kommunane er Askvoll, Fjaler, Førde, Gaular, Hyllestad, Jølster og Naustdal

Andre kommunar har høve til å søkje medlemskap. Selskapet har hovudkontor og forretningsadresse i Førde.

§2 Formålet med selskapet er:

Innsamling og transport av alle avfallstypar etter nærare avtale med kommunane.

Bygging og drift av behandlingsanlegg for restavfall etter gjenvinning

Selskapet skal bygge og drive innsamlingssystem, mottak, gjenvinningsanlegg, mellomlagring og vidareending av spesialavfall og avfall som kan gjenvinnast. Selskapet kan søkje samarbeid med andre kommunar, regionar og selskap der dette er naturleg

Selskapet kan delta i, - til dømes ved aksjekjøp – og / eller opprette sjølvstendige selskap - til dømes aksjeselskap - som skal ivareta spesielle oppgåver som har samanheng med drifta.

Selskapet skal leggje særleg vekt på miljøvenlege drift i alle ledd i avfallsbehandlinga og reduksjon av avfallsmengda.

Selskapet skal gje pålegg/råd i spørsmål som gjeld renovasjon, og i nært samarbeid med kommunane informere publikum og næringsdrivande om drifta av selskapet.

Selskapet skal i informasjonsarbeidet leggje vekt på å gje auka kunnskap og forståing for miljøvenlege behandlingsmetodar.

§3 Selskapsleiing

Selskapet vert leia av eit representantskap og eit styre. Representantskapet er selskapet sitt øverste organ. Medlemmene i representantskapet med personlege varamedlemmer vert valde av kommunestyra i medlemskommunane for 4 år i samsvar med den kommunale valperioden.

Medlem i styret kan ikkje vere medlem i representantskapet.

§ 4 Representantskapet

§4.1 Representantskapet skal ha eit medlemstal som tilsvarar folketalet i medlemskommunane slik at kvar kommune har ein representant pr. 2.500 innbyggjarar. Minimumstalet på representantar frå ein kommune skal likevel vere 2 representantar uansett innbyggartal

Ein får følgjande medlemstal i høve til folketalet:

Folketal	Medl. i repr.skap
0 - 2500	2
2500 - 5000	2
5000 - 7500	3
7500 - 10000	4
10000 - 12500	5
12500 - 15000	6
15000 - 17500	7
17500 - 20000	8

Og så vidare etter same mønster

Utgangspunktet er folketalet i kommuneval-år, med basis i folketalet pr. 1.1.2004.

Folketalet og talet på medlemmer i representantskapet vert justert kvart 4. år, første gang 01.01.2008 og ved opptak av nye medlemskommunar eller ved endringar i eigarkommunane.

Folketalet og prosentdelinga er slik pr.01.01.2016 (Kjelde Statistisk Sentralbyrå):

Kommune	Folketal	Folketal	Folketal	Fordeling 2008	Fordeling 2012	Fordeling 2016	Medl.repr.skap
	01.01.2008	01.01.2012	01.01.2016	2008 %	2012 %	2016 %	
1413 Hyllestad	1 505	1 461	1 395	5,49	5,18	4,82	2
1428 Askvoll	3 065	3 010	3 023	11,18	10,67	10,44	2
1429 Fjaler	2 849	2 832	2 830	10,39	10,04	9,78	2
1430 Gaular	2 748	2 848	2 942	10,02	10,09	10,16	2
1431 Jølster	2 929	3 052	3 020	10,68	10,82	10,43	2
1432 Førde	11 650	12 307	12 900	42,5	43,61	44,56	6
1433 Naustdal	2 668	2 710	2 840	9,73	9,6	9,81	2
	27 414	28 220	28 950	100	100	100,00	18

§6 Styret

§ 6.1.1 Styret skal ha eit medlemstal som tilsvarar folketalet i medlemskommunane slik at kvar kommune er representert:

Folketal	Medl.i styret
0 - 10000	1
10000 - 15000	2
15000 - 20000	3
20000 - 25000	4

Styremedlemmene skal ha personlege varamedlemmer.

Representantskapet 2016-2020 m. personleg vara :

Kommune	Fast	Personleg vara
Askvoll	Marit Klausen	Arild Herland
Askvoll	John Lien	Astrid Thorsen Landøy
Fjaler	Kjartan Habberstad	Joakim Janninge
Fjaler	Ida Ravnøy Fretland	Joy Taylor
Førde	Olve Grotle	Anne Ma Frimannslund
Førde	Ivar Svensøy	Reidar Fugle Nordhaug
Førde	Ove Varlid	Rune Hegrenes
Førde	Bjørn-Harald Haugsvær	Sissel Viddal Laache
Førde	Jan Taule	Åge Alvedal
Førde	Liv Bergljot Løken	Turid Vallestad
Gaular	Mathias Råheim	Norunn Lunde Furnes
Gaular	Johnny Kårstad	Heidi Vallestad
Hyllestad	Morten Askvik	Geir Helge Nordstrand
Hyllestad	Fredrik Høie	Eva Mette Høie
Jølster	Tom Erik Sandal	Inger Jorunn Årseth
Jølster	Einar Gautefall	Kristine Hjelmekke
Naustdal	Hallgeir Kalland	Bjørn Hundershagen
Naustdal	Magnhild Runde	Lena Kristin Eliassen

Styremedlemmer m. personlege varamedlemmer

	Fast	Personleg vara
JØLSTER	Oddmund Klakegg	Judith Kapstad
NAUSTDAL	Harald Kvame	Turid Anita Viken
ASKVOLL	Frida Melvær, styrets nestleiar	Kjell Kristian Carlsen
FJALER	Stig Moltumyr	Hogne Kvangarsnes
GAULAR	Henrik Lunde, styreleiar	Margunn Skudal Nistad
HYLLESTAD	Kari Hilde Ulvik	Solveig Nordbø
FØRDE	Bjørn-Harald Haugsvær	Tore Fossen
FØRDE	Turid Vallestad	Gro Indrebø
Det vart halde 6 styremøte i 2015		

Klageutvalet 2016 - 2020:

Kommune	Fast	Personleg vara
Askvoll	Jostein Erikstad	Kurt Rutledal
Fjaler	Ragnhild Stav	Eivind Antonisen
Førde	Audun Vagstad	Helge Robert Midtbø
Førde	Kjell Arne Hjellbrekke	Helen Håland
Gaular	Nina Bjørvik	Erlend Brede Fossen
Hyllestad	Knut O Skår	Reidun Skår
Jølster	Dag Arne Veiteberg	Janne Kristin Eikås
Naustdal	Ole Erik Thingnes	Viggo Leikanger

Utvalet konstituerte seg på møte 26. februar 2016, og valde:

Leiar: Kjell Arne Hjellbrekke

Nestleiar: Dag Arne Veiteberg

I 2015 var der ikkje klagesaker til behandling i utvalet.

4. Avtaler mellom eigarane og SUM

Kommunale forskrifter

Eigarkommunane har likelydande forskrift for renovasjon og slam.

SUMs oppdrag på vegne av eigarkommunane:

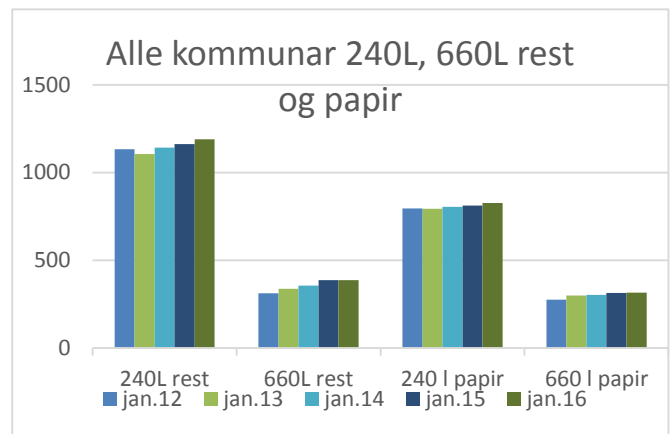
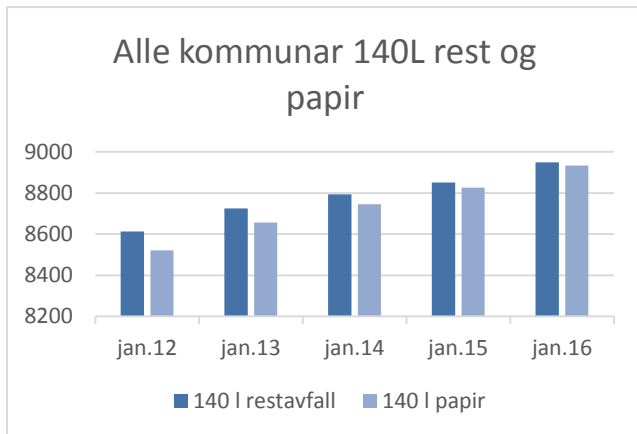
- Gjennomføre all innsamling av hushaldningsavfall i kommunane, ref Forurensningsloven §30, jamfør §34, enten sjølv eller gjennom avtaler med aktuelle entreprenørar.
- Syte for at alle abonnentane har det utstyret som skal til for å gjennomføre kjeldesortering og innsamling i henteordningar
- Syte for alt nødvendig oppsamlingsutstyr på returpunkt, til dømes utplasserte containerar for emballasjeglase og hytteavfall. Avfallsinnsamling frå desse punkta enten sjølv eller gjennom avtaler
- Bygge ut og drifte gjenvinningsstasjonane enten sjølv eller gjennom avtaler
- Syte for alt nødvendig oppsamlingsutstyr på gjenvinningsstasjonane, til dømes utplasserte containerar for farleg avfall, restavfall, treverk metallskrap. Etablere og drifte ”returpunkt!” for emballasjeglase og hytteavfall.
- Hente alt rettmessig levert avfall frå gjenvinningsstasjonane og returpunkta og sikre korrekt gjenvinning og/eller sluttbehandling, enten sjølv eller gjennom avtaler

Driftsavtaler gjenvinningsstasjonar

Hyllestad kommune driftar stasjonen i Staurdalen.

5. Avfallsbeholdarar ved årsskifte

Alle komm.	jan.12		jan.13		jan.14		jan.15		jan.16
140 l restavfall	8612		8725		8793		8851		8949
240 l restavfall	1132		1105		1142		1162		1190
660 l restavfall	312		337		355		386		386
140 l papir	8521		8656		8745		8826		8933
240 l papir	796		793		804		811		827
660 l papir	275		300		303		313		315

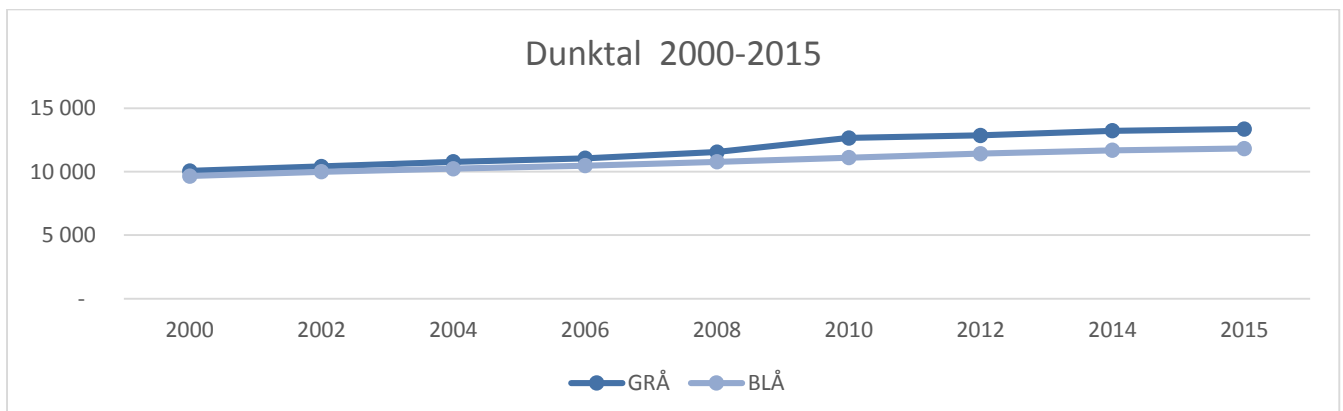
År	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2015
GRÅ	10 060	10 415	10 781	11 062	11 548	12 667	12 862	13 231	13 368
BLÅ	9 658	10 006	10 241	10 481	10 786	11 106	11 425	11 687	11 831

Hyttedunkar er både private abonnent og felles oppsamlingseiningar.

Kontainrarar utplassert på oppsamlingsplasser for hytteavfall ikkje medtekne.

Teljing utført januar 2014 i samband med ny kontraktsperiode RenoNorden. Kontroll av dunkar skjer kontinuerlig gjennom året.

Dunkar er vekta slik: 140 liter =1 240 liter =1,71 660 liter = 4,71 ein hyttedunk = 1

6. Førebyggjande tiltak, unormale hendingar, særlege problem. Klager.

Det vert kontinuerleg arbeidd med førebyggjande tiltak. Større og mindre hendingar vert tatt med under tryggleiksvurdering og risikoanalyser. Ved behov vert det gjort endring i udokumenterte og dokumenterte rutiner

Opp gjennom åra har det vore regelstridig utslepp (fiskeolje til fjorden i 2013), branntillaup på deponiet, branntillaup på kverna og i gravemaskin, rotteplage, funn av kattar mv; Også slike hendingar vert tatt med når rutinene vert vurdert.

Oppsummert 2015; Eit godt driftsår.

Dunktøminga medfører ein del kontakt. Døme: Overfylte dunkar vert ikkje tømde og vegar som ikkje vert kjørt på grunn av at sjåføren ikkje finn det forsvarleg på vinterstid.

RenoNordens rapp. 2015, ikkje tømt grunna feil frå dunkbrukar.

Melding vert sendt til SUM og aktuell kommune pr e-post. Renovatør har dokumentasjon i form av foto

	Førde			Naustdal			Jølster			Gaular			Fjaler			Hyllestad			Askvoll		
	Framkoms	Overfull	Felsortert	Framkoms	Overfull	Felsortert	Framkoms	Overfull	Felsortert	Framkoms	Overfull	Felsortert	Framkoms	Overfull	Felsortert	Framkoms	Overfull	Felsortert	Framkoms	Overfull	Felsortert
Sum 2012	47	43	27	31	4	2	4	3	0	6	11	2	5	0	1	1	5	12	2	3	0
Sum 2013	36	36	11	23	4	0	7	0	0	9	3	1	15	2	1	4	2	1	9	2	1
Sum 2014	32	39	20	3	2	1	5	0	0	10	10	1	10	0	0	12	2	2	0	2	0
Sum 2015	28	61	24	4	3	1	4	3	1	13	7	1	10	0	0	4	6	2	10	6	0

RenoNordens rapp. 2015, ikkje tømt grunna feil frå RenoNorden:

Oversikt over dunkar som urettmessig ikkje har vorte tømde, avvika vert retta opp etter dialog med abonnent. RenoNorden har tømt i etterkant evt teke med sekk ved sida av dunk veka etter.

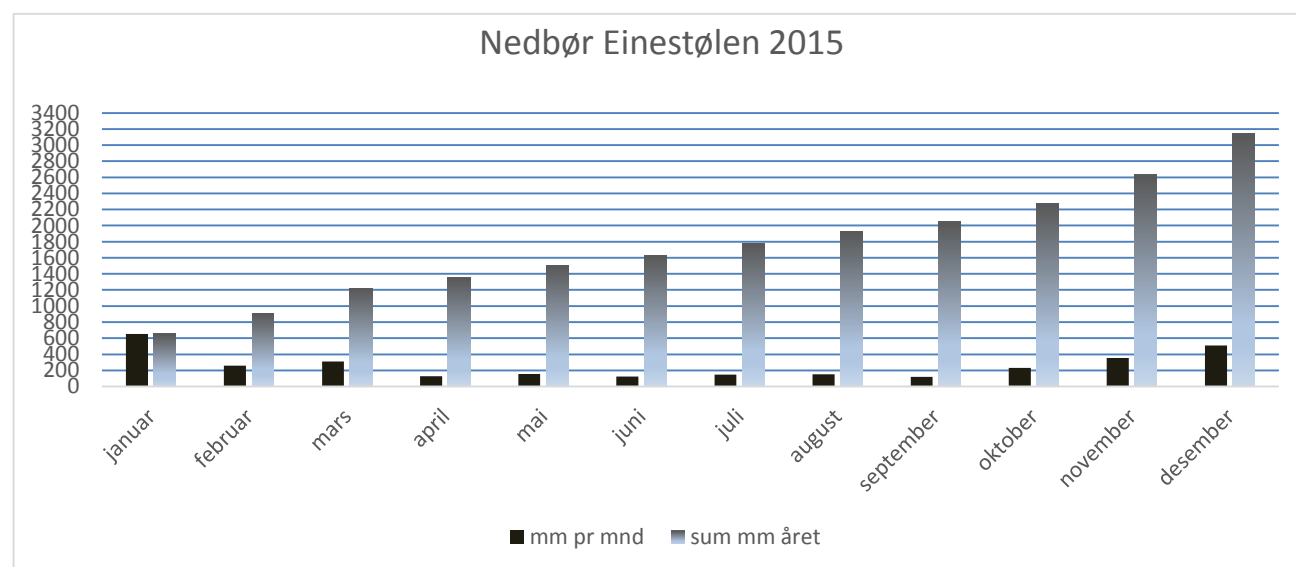
	Førde	Naustdal	Jølster	Gaular	Fjaler	Hyllestad	Askvoll
Sum 2012	4	6	0	0	8	2	5
Sum 2013	18	6	5	8	8	1	2
Sum 2014	20	0	19	2	8	12	3
Sum 2015	11	6	12	13	5	6	0

7. Beredskapsplan

SUM har beredskapsplan som vert revidert ved behov. Etter organisasjonsjustering hausten 2013, vart planen oppdatert 19. februar 2014. Oppdatering 5. februar 2015. Oppdatering 6. februar 2016

8. Nedbør

	JANUAR	FEBRUAR	MARS	APRIL	MAI	JUNI	JULI	AUG.	SEPT.	OKT	NOV.	DES.
mm pr mnd	651,3	258,6	310,7	128,5	156,7	124,5	147,1	150,6	118,1	231,7	353,1	510
sum mm året	651,3	909,9	1220,6	1349,1	1505,8	1630,3	1777,4	1928	2046,1	2277,8	2630,9	3140,9

9. Informasjon. Synfaringar. Internett. APP. Redusert postsending

Det er få klager frå abonnentane. Mange brukar nettsidene og finn svar der. Nokre tar kontakt på telefon og e-post, det er om lag slutt på brev-post.

Under ruteomlegging i veker med «raude dagar» er det alltid ein del som bommar på tømmedag. Også spørsmål rundt nokre avfallsfraksjonar er av og til tema, til dømes om farleg avfall.

Det vert etter behov gjennomført synfaringar og møter; SUM-personalet stiller opp når direkte-kontakt er det mest tenlege.

Styrerepresentantar og tilsette møter gjerne opp i aktuelle fora i eigarkommunane for informasjon / drøfting.

SUMs internettside skal vere aktiv og selskapets hovud-informasjonskanal. Målet er å vere på hogget med nyhende samtidig som det trauste kjem fram.

Flygeblad "SUM-info 1-(årstal)" har vorte spreidd til alle innbyggjarar og utanbygds hytteiegarar like før påske. Frå 2013 vart utsending til utanbygds hytteiegarar stogga; Brev vart sendt til alle, og dei vart oppmoda om å bruke SUMs nettsider / ta kontakt ved behov.

Sidan svært mange nyttar internett, vert det fortløpande vurdert å avslutte postsendinga til abonnentane i kommunane. Styret vil vurdere å slutte med postsending i 2017

SUM-infoen om årleg henterunde farleg avfall og renovasjonsrutekalenderen har tidlegare vorte sendt til alle innbyggjarar som uadressert post. Dette blir også gjort i 2016.

SUM-APPen er tilgjengeleg for alle med smarttelefon, og dei interesserte kan legge inn varsling renovasjonsrute og hente annan informasjon via mobilen.

10. Kontrakter - avtaler

Ansvarleg SUM	Gjeld	Avtale med	Varigheit	Opsjon varslast:	Merknad
Bu	Innkjøring frå SUMs gjenvinningsstasjonar	SAR AS, Florø	2012- 2015+ opsjon 1+1	Er varsla	Forespørsel sendt, anbudsrunde 1 halvår 2016
Bu	Henting farleg avfall på gjenvinningsstasjonar og verksemdar (etter innmelding) samt grendarute	SAR AS, Florø	2012- 2016	Er varsla	Forespørsel sendt, anbudsrunde 1 halvår 2016
Bu	Tøming av glas og metall frå returpunkt	SAR AS, Florø	2012- 2015+ opsjon 1+1	Er varsla	Forespørsel sendt, anbudsrunde 1 halvår 2016
Bu	CCA		Kontrakt Norsk Gjenvinning Opsjon nytta til 4. mai 2017		Ny anbudsrunde vår 2017
Bu	Klorparafinvindaug, levering	Geminor	01.08.2017 Opsjon er brukt		Ny anbudsrunde vår 2017
Bu	PCB-vindaug	Ruteretur			
Grepstad	Energigjenvinning restavfall	REKOM AS, Bergen	01.04.14 – 31.03.17	Ingen opsjon mogleg	Anbudsrunde haust 2016
Øvrebø	Tøming av avfallbeholdarar, vanleg hushaldsrenovasjon	Reno Norden AS, avd. Førde	2013- 2017 opsjon 1 + 1 år	30.juni 2017	Ny anbudsrunde 1. halvår 2017 eller seinast 1. halvår 2019
Øvrebø	Papir, mottak-sortering-kjøp	Norsk Gjenvinning, Førde	2011----		SUM sel til høgstbydande som 31/12 er Norsk Gjenvinning, oppseiing avtale 3 mnd
Øvrebø	Gips	Gips Recycling, Frode Tangsveen ut 2015	Avtale til og med 2015	Ny avtale eller deponering 2016- -	
Øvretveit	Tøming av slamavskillerar og tette tankar	Miljøservice AS, Stryn og Johnny Birkeland Transport AS, Dalsøyra	2017-2021 + opsjon 1+1	Evt opsjon on varslast innan 30.6.2021.	

Denne lista er informerande og aldri komplett; Kontrakter/avtaler endrar seg stadig

11. Kva tyder ordet «Gratis»?

Alt som vert gjort har ei kostnadsside. Ordet «gratis» vert likevel brukt, og betyr då; Døme

- Gratis å levere hushaldningsavfall tyder at kostnadene vert dekkja over renovasjonsgebyret
- Gratis å levere EE-avfall frå hushaldning til butikkar tyder at returen er finansiert gjennom påslag i prisen for nye produkt – og gjennom kommunalt avfallsgebyr

12. Farleg avfall generelt. EE-avfall - Sensitive opplysningar

Sitat; «Definisjonen på farlig avfall (før 2003 "spesialavfall") er slik: "Avfall som ikke hensiktsmessig kan håndteres sammen med annet husholdningsavfall eller næringsavfall fordi det kan medføre alvorlige forurensninger eller fare for skade på mennesker eller dyr."»

«Alle» kjenner dei mest vanlege fraksjonane; maling-lim-lakk-olje. Også CCA-impregnert frå før år 2003, kreosotimpregnert og asbesthaldig vare er kjent – eller stemmer det?

Det er no slik at farleg avfall frå hushaldning kan leverast av den som betalar kommunalt renovasjonsgebyr utan ekstra betaling – gratisleveringsleveringsgrensa er lovmessig avgrevnsa til 1 tonn pr år pr abonnent.

SUM kjører også 12-13 henterunder (inkl. «grendarute» i mai – juni) der også farleg avfall frå små-næring kan takast med; Hushaldningane leverer gratis, næring betalar. **Dermed er det lagt særst godt til rette for å kvitte seg med dei farlege stoffa.**

EE-avfall (elektrisk avfall) inneheld miljøfarlege produkt, og skal takast i mot og gjenvinnast / sluttbehandlast på trygg måte. Også her er det svært lett for abonnentane å finne leveringsløyisingar som er gratis; Enten på butikkane som sel elektriske produkt eller på SUMs gjenvinningsstasjonar.

I revidert avfallsforskrift har det komme krav om ekstra sikring av EE-avfall som kan innehalde sensitiv informasjon. Eigen «safe» er på plass på hovudanlegget

13. Vindaug med PCB og klorparafinar

SUM handterer desse farleg-avfallstypene slik forskrift krev. PCB-vindauga (åra 1965-1975) er inne i eit brukbart produsentansvarssystem.

Klorparfinvindauga (1976 – 1990) er ikkje inne i nasjonalt system, avhendingsproblematikken må løysast av det enkelte selskap.

SUM har mange gonger og i ulike fora sagt frå om at det må bli slutt på umoglege og byråkratiske skillet på forskjellige typar isolervindaug;

Alle isolervindaug bør gå inn i ei felles løysing utan at ein heil hær med renovasjonsfolk må stå med lupe for å prøve å finne ut om det er PCB-Klorparafin-Brannglas; Dette vert det mykje feil av og ein ny «hær» må rette opp.

14. Golvbelegg og skumplastisolasjon - EPS – «isopor»

Slik stoda er, vert det meste av innlevert golvbelegg behandla som farleg avfall. Det same gjeld for skumplastisolasjon frå bygging, gjerne kalla «Isopor» (som er firmanamn) med fellesnamnet EPS Ekspandert Poly Styren.

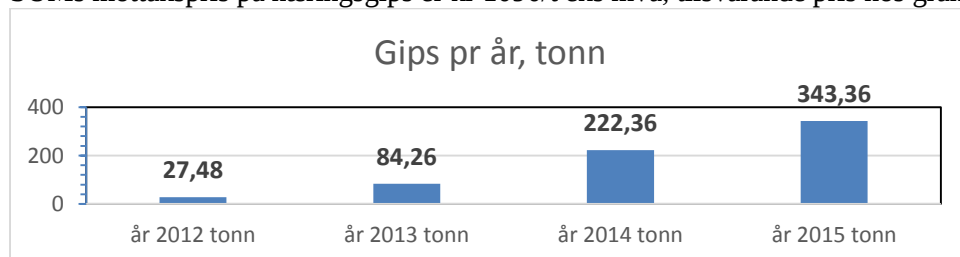
Sluttbehandlingsløyisingane varierer frå tid til tid; SUM skaffar lovleg avsetning når lageret er fullt

15. Bygningsgips

Gips vert skilt ut og går til materialgjenvinning. Motteken mengde aukar, det viser seg at ein del andre aktørar ikkje ønskjer å ha «ventelager» for dette produktet.

SUM har løyst dette; Det er sett av plass i eitt av lagerlokala der gipsen vert kjørt høgt opp langs betongveggen for å redusere arealbruk og risiko for fukt.

SUMs mottakspris på næringsgips er kr 1090/t eks mva, tilsvarende pris hos granneselskap er kr 2048/t.

Figur 1 Illustrasjon aukande mengder bygningsgips

16. Anlegg og bygninger, utstyr-maskiner

I 2015 vart det gjort ein del snikkararbeid (skifting av fuktskada ytterpanel, skifting vindaug, skifting dører mv) og mykje malararbeid på bygningane på Einestølen.

Litt restarbeid står att, vil bli gjort i 2016

Ute på stasjonane er det gjort ein del innvendig i garasjene / dei låsbare lagera, mellom anna ved støping av betonggolv for å få fallet rett veg.

SUM har fleire maskiner i dagleg bruk. I 2015 vart ein god del av maskinparken fornya:

1 sorteringsmaskin, ny 2015

1 gravemaskin, ny 2015

2 stk 18 tonns hjullastarar,

1 kvern for avfall og treverk,

1 kompaktor,

1 truck,

8998 og 2981 driftstimar, den eldste vert vurdert skifta

2225 driftstimar ikkje planer om skifting.

4388 driftstimar ikkje planer om skifting.

2007 driftstimar

SUM har i dag eige vassbasseng for vatn til sløkking av brann, og det er lagt fram koplingspunkt ulike stader i anlegget. Bygningane har optisk varslings med direkte kontakt til alarmsentralen i Florø. Dersom brannberedskapen skal aukast ytterlegare, kan det vere aktuelt med termisk kamera som oppdagar varmgang før det oppstår brann. Over tid har det årlig oppstått brann i avfall under kverning.

17. Deponiet – deponiutviding. Irritasjon og kostnad med «unyttige» undersøkingar

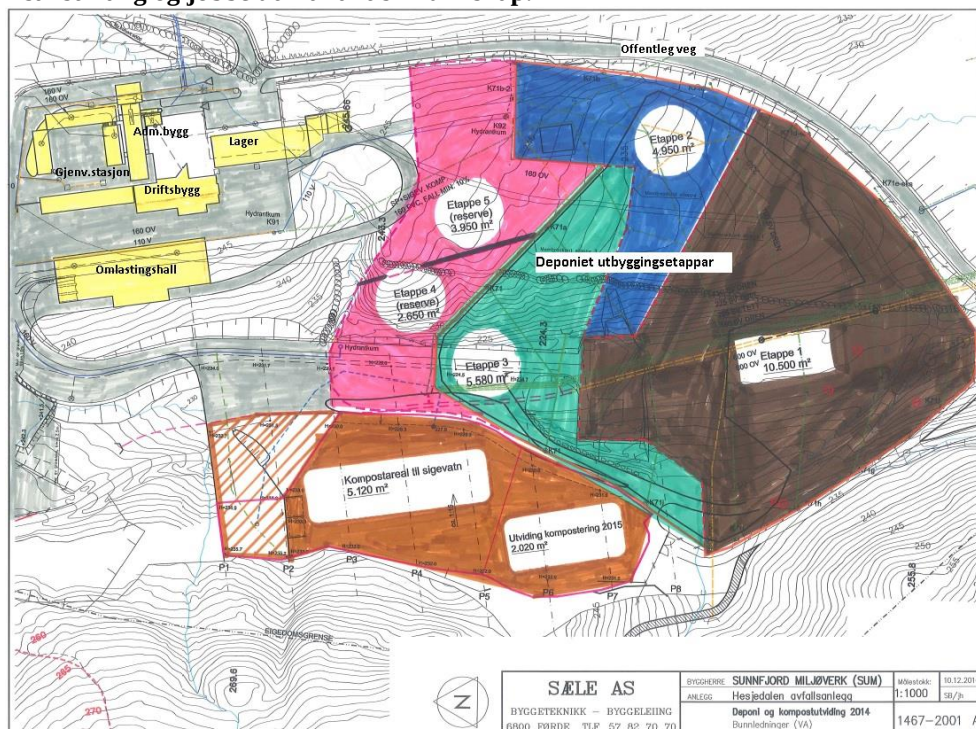
Den austre delen av etappe 3 er utbygt, samtidig som litt av etappe 4 og 5 er inkludert i det nye deponiet.

SUM hadde venta at utvidingsprosessen reint formalitetsmessig skulle vere kurant, mellom anna fordi det tidleg vart varsla at det vil bli bygt med 2-lags botntetting som kjem i tillegg til dei relativt tette (silt/leire) massane i grunnen.

Det viset seg at myndigheitene kravde omfattande vurdering og dokumentasjon. Grovt sett kan ein seie at sjølve den anleggsmessige utvidinga kosta 3 mill kr, medan konsulentvurdering og prosjektering kosta 1 mill kr.

Med basis i at grunnforholda i området Einestølen – Hesjedalen er svært godt dokumentert i rapportar frå 90-talet – før anleggsstart – meiner styret at det vert unødig byråkratisk og samfunnsøkonomisk tvilsamt når det skal gåast så grundig til verks i fleire tidsfasar. Det var faktisk det unødvendige som vart forsøkt unngått då det vart beslutta å doble botntettinga.

Styret vil oppmode myndigheitene om å bruke godt skjønn i slike saker i staden for å nytte «sjablon» med påfølgande irritasjon og kostnadmessige ulemper; Myndigheitene og utbyggjar bør i fellesskap gå inn på tidlegare sakstilfang og jobbe ut frå faktisk kunnskap.

Figur 2 Illustrasjon deponi og utvidingar

18. Resipientgransking. Årsrapport vatn. Ledningskontroll

Resipientgranskinga gjennomført 2011-2012 (VERITAS-rapporten er tilgjengeleg elektronisk på forespørsel) gav gode resultat og betre enn tidlegare granskingar.

Prøvetakingsområda er lagt i nærleiken av utsleppet frå tidlegare Løkingsmyra avfallsplass og avrenninga frå Hesjedalen avfallsplass. Funna indikerer at SUMs utslepp forurensar lite.

Det vert utarbeidd eigen årsrapport i høve vassovervaking

Dei tre store kummane på sigevassledninga vart kontrollert i 2014.

På grunn av høgdebrenn på utsleppsledningen, der det samlar seg gass, vert ledningen dykkarkontrollert 3-4 ganger pr år. Gassen som ligg i høgdebrennet vert tappa ut. Målet er å få montert automatisk «lufting» slik at ledningen ikkje får oppdrift stor nok til at den vert løfta frå botnen. Dette har tatt lengre tid enn venta, sidan det ikkje ser ut til å finnast eigna lufteventil. Det vert satsa på å finne løysing i løpet av 2016; Dykkarkontrollanne held fram til løysing er funne.

19. Sigevassrensing; Seminar gjennomført 24.11.2015

Det enkle renseanlegget vart sett i drift 2010.

Det må framover avgjerast om ny renseteknikk skal inn, og kva det evt skal rensast på. SUM var ein av initiativtakarane til sigevasseminar som vart gjennomført 24.11.2015. Her var det innlegg frå både myndigheiter (fylkesmannen i Hordaland og i Sogn og Fjordane), frå analyseverksemd, frå rådgjevarar og frå spesialistar på moderne rensing. I det vidare må det klargjerast kva rensesgrunnlaget skal vere.

Det synest naturleg at Fylkesmannen i Hordaland og Sogn og Fjordane, i samarbeid med deponieaigarane, tar temaet vidare med sikte på felles forståing av rensebehovet.

20. Fakkelanlegget er stengt

Stenging vart godkjent av Fylkesmannen i 2015

21. Gjenvinningsstasjonar, ytre

Hyllestad / Staurdalen (i drift 2006), Askvoll / Olsetvikane (i drift 2009). Gaular / Sande (2010), Jølster / Skei (2010-2011). Fjaler / Dale (2011)

Strasjonane er aktivt drifta, og blir oppdatert etter mal for hovedanlegget på Einestølen. Ein del avfall er «attraktivt» ved nattleg besøk; låsbare lagerbygg (garasjer) reduserer uønska uttak. Det er aktuelt å forlenge garasjene og auke takoverdekket område. Det er planlagt må kjøpe «minilastar» som i tilfelle vert prøvd ut på Skei i Jølster

22. Påverknad ytre miljø – utsjånad, lukt mv

Det vert lagt vekt på at SUMs drift på hovudanlegget på Einestølen og gjenvinningsstasjonane, skal vere god både med omsyn til utsjånad og luktproblematikk. Dette gjeld også returpunkta.

Lukt frå anlegget er av og til merkbar. Det er truleg at «sneken» kjem frå tipping av ferskt kloakkslam – deponiet er etter mange års drift med lite luktskapande materiale ikkje syndaren.

SUM-personalet brukar «nase» og driftar slammottaket slik at kloakkslam og knust treverk snarast vert blanda slik at mikroorganismane får starta komposteringsjobben

SUMs anlegg skal vere ryddige, selskapet får generelt gode tilbakemeldingar. Feiemaskinen for hjullastar gjer det mogleg å komme kjapt rundt ved behov, det er etter kvart store flater som må ryddast på hovudanlegget. På dei ytre stasjonane vert det meir handsarbeid, også her er tilbakemeldingane gode.

Frå tid til anna vert rotter oppdaga på anlegget; Dei kjem nok med containeravfall. Beredskapen er høg, og skadedyrsaneringsfirma er inne fleire ganger for året; Ved «oppblomstring» vert det aksjonert særskilt.

23. Returpunkt; Emballasjeglas/glasflasker og hytte-containerar

Som vanleg etter kvart årsskifte og før SUM-info 1 vert klargjort, vert retur-punkta vurdert. Talet «smådunkar» som hyttemottak vert redusert, vanlege 2,5 eller 4 eller 6 m³ vert løysinga.

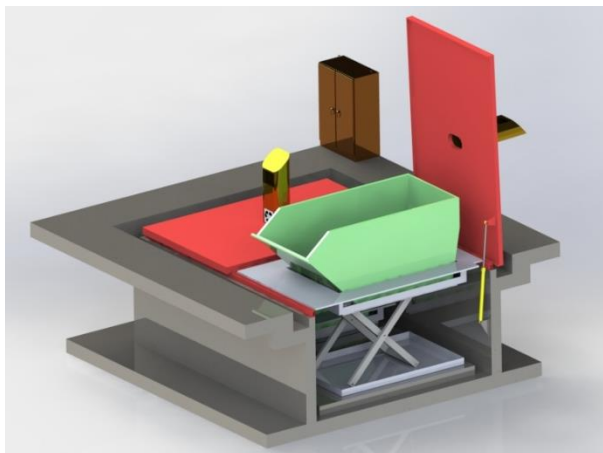
Det kan bli mindre plasseringsjusteringar, dette vert vurdert fortløpande. Så langt råd, vert justeringar tatt med i SUM-info 1-(årstal) gjort kjent før påske kvart år.

24. Nedgravd løysing, pilotprosjekt

SUM, Førde kommune og Hellenes AS har bygt anlegg på Festplassen i Førde der kun nedkastsøyler og teknisk søyle er synlege i dagleg drift.

Når einingane skal tømast, vert standardcontainerane løfta opp ved sakslift/løftebord, containerane vert enten bytte eller tømt på staden, og eininga er klar til mottak av nye fraksjonar.

Anlegget fungerer!

Figur 3 Illustrasjon frå Hellenes AS

25. Slammottak

Slamkomposteringsaktiviteten er høg. Det har vorte vurdert å redusere mottak frå «utanom SUM», det må vurderast om SUM skal vere kapasitetsløysar for andre kommunar og selskap. Eit spørsmål om overdekking må avklarast med tanke på kapasitet og kostnad

Inntil vidare er konklusjonen at SUM handterer det som vert teke i mot, det er likevel naturleg å ha spørsmålet oppe i tida framover.

26. Mannskap som følgje av aktivitet

Behandlinga av hushaldsavfallsdelen vil vere om lag stabil.

SUMs prisar mot næringslivet er konkurransedyktige. Dette gir likevel ingen garanti for å halde på dagens mottaksmengder.

Arbeidsplassane er viktige; Haldninga er at arbeidsplassane kjem på plass fordi ein får noko til.

Mannskapsmessig er SUM bra posisjonert for dagens aktivitetar

27. Fylkesmannen/Miljødirektoratet. Samarbeid Fylkesmann - SUM

Miljødirektoratet svara Fylkesmannen i høve tvangsmulktproblematikk (klagesak etter gjenvinningsstasjonskontrollar 2013); Fylkesmannens tvangsmulktvedtak fekk ikkje medhald.

I møtet gjennomført 10.11.2015 der representantar frå Fylkesmannen og SUM deltok, vart det semje om å avslutte saka; Tvangsmulkt er uaktuelt.

I møtet 10.11.15 vart samarbeid Fylkesmannen – SUM drøfta, og møtet konkluderte:

V. Vidare samarbeid og kommunikasjon

Begge parter oppfatta møtet som konstruktivt og godt.

Senioringeniør Dagny Alvik er SUMs faste kontaktpunkt hos Fylkesmannen.

Begge parter skal informere kvarandre om aktuelle spørsmål, både innanfor Fylkesmannens rettleiingsoppgåve og som løyveskrivar og kontrollør. Er det behov for møte på aktuelle tema, skal begge parter vere positive til å stille.

Fylkesmannen er pålagt å kontrollere, som følge av lovverkets krav og etter «tildelingsbrev» frå Miljødirektoratet. SUM imøteser fagleg gode kontrollar.

Yndesdal og Alvik understreka at givne løyve må vere aktive i den forstand at dei ikkje skal ligge i ei skuff der innhaldet vert mindre og mindre kjent etter som tida går.

SUM er einig i dette, og vil legge løyvegjennomgang inn i årleg(e) møte eller opplæringsprogram. Det kan vurderast om fylkesmannens kontaktperson skal inviterast til årleg samling der høgaktuelle løyvetema vert fokusert.

28. Utvikling dei neste åra; Teknologiske løysingar.

Formålet med selskapet ligg i Selskapsavtalen, som også legg grunnlaget for samarbeidet med eigarkommunane.

SUMs viktigast oppgåve er å tilby abonnentane korrekt avfallsløysing basert på:

- Kontinuerleg oppdatering på kva avfallsalternativ som finst
- Kritisk vurdering av metodikk og løysing med sikte på god ressursbruk og forsvarleg utslepp til luft-jord-vatn
- Systematisk informasjon til alle abonnentane ved bruk av internett / elektroniske løysingar, info-blad, annonser, svar på telefon-spørsmål og ved personleg kontakt

SUM bidrar til avfallskunnskap hos abonnentane, næringslivet og samfunnet generelt.

SUM-styret og tilsette er godt oppdatert og i stand til å gjere dei nødvendige kritisk vurderingane. Deltaking i faglege konferansar, besøk på aktuelle anlegg og deltaking på fagmesser er viktige element i kompetansebygginga

Når og dersom eigarkommunane ønskjer det, stiller SUM med avfallskompetanse som enten finst i selskapet eller som gode nettverk kan framskaffe. Selskapet har mange kanalar som kan brukast, mellom anna i samarbeidet KS Bedrift og Avfall Norge, og gjennom KAV (=Vestlandssamarbeidet) der om lag alle interkommunale avfallsselskap og ein del enkeltkommunar frå Nord-Rogaland (inkl Stavanger-området), Hordaland og Sogn og Fjordane er med. Også medlemsskapet i Norsk Foreining for Farlig Avfall vert brukt aktivt.

Styret besøkte august 2014 ROAF (Romerike Avfallsforedling, rett sør for Gardermoen) og fekk orientering og omvising på deira nye og moderne mottaks- og sorteringsanlegg. I dette anlegget er teknologien så god at dei fleste fraksjonar vert separert med sikte på materialgjenvinning .

Styret vart informert om at ROAF på sikt håpar å kunne tilby andre å nytte anlegget. SUM har halde kontakten og vorte oppdatert på anleggets utvikling.

SUM kan vere aktuell leverandør til anlegget – SUM har tatt dette opp med ROAF; Anlegget ligg slik at SUMs avfall om lag passerer når det vert transportert til energigjennvinningsanlegg.

Det er avfall tilsvarande innhaldet i SUMs restavfalldunkar som vert kjørt inn i anlegget. Løysinga krev at hushalningane og abionntar frå næringslivet legg matavfallet i pose med særskilt fargekode; Denne vert detektert og skilt ut og innhaldet vert nytta til produksjon av metan, som blir brukt som bil-drivstoff mv.

5 plasttypar vert teknisk detektert og «plukka ut» og går til materialgjenvinning. Plast som ikkje eignar seg til nytt materiale enten på grunn av type eller på grunn av innhald av miljøgifter (som ikkje er uvanleg), går til forbrenning med energigjenvinning.

29. SUM samarbeider og gir råd

Opp gjennom åra har SUM hatt god kontakt med avfallselskapa langs kysten i vest. Det har vore gjennomført felles utgreiingar, erfaringsutveksling skjer ofte.

VESTLANDSSAMARBEID er kjent i avfallsbransjen; Organisert i KAV =Kommunalt Avfall Vestland

Kvar for seg vert selskapa og kommunane i Sogn og Fjordane små, samarbeid og samhandling må til for å sikre abonnentane og næringslivet forsvarlege avfallsløysingar.

Det vert jamnleg gjennomført felles anbudsrunder for å få opp interessa for å rekne / gi tilbod.

SUMs **personale** (gjerne kopla mot gode, faglege nettverk) og **utbyggingar** (gjennomført og planlagt) gir moglegheit for å kunne tilby avfallsløysingar for både offentleg og privat verksemd i tillegg til hushaldningane; På planlegging og gjennomføring.

30. Opplæring - kompetanseheving

For å sikre personleg kompetanseauke, brukar SUM mange kanalar og metodar:

- Bevisst bruk av matpausar til å informere om smått og stort, ope haldning leiing/tilsette
- Deltaking på ei rekke seminar og konferansar, dei tilsette er kontinuerleg invitert til å komme med ønske.
- Aktiv deltaking i organisasjonane KS Bedrift, Norsk Forening for Farleg Avfall, Avfall Norge
- Besøk i andre selskap

Eit av dei viktigaste opplæringselementa er meningsutvekslinga mellom tilsette kombinert med bruk av internett; Gjennom aktiv inkluderingsprosess – også gjennom formelle internmøte - gir og hentar dei tilsette idear og innspel til opplæring og praktisk drift.

31. Stor vekt på helse miljø tryggleik. Bedriftshelseteneste

SUM legg vekt på å ha godt og rett arbeidsmiljø, fysisk og psykisk. Alle tilsette er oppmoda om å «seie i frå» når dei meiner å finne situasjonar som kan gi risiko. Det har ikkje vore ulukker med personskade.

Det vert gjennomført særskilt opplæring på vernespørsmål og innan mellomleing. Dokumentasjonen i nytt elektronisk system kom på plass i 2015

Det registrerte sjukefråværet var i 2015 1,24% (0,95% i 2014 og 2,19 % i 2013). Verksemda har merksemd på helse til den enkelte i vanleg arbeid og i mellommenneskeleg relasjon, og har bedriftshelsetenesta som kompetent hjelpe- beredskapsorgan.

SUM er tilknytta på nettet; <http://www.bedriftshelse1.no/>

Frå selskapets vedtekter hentar vi; «Bedriftshelse 1 er eigd av dei verksemdene som til ei kvar til er medlemmer».

32. Godtgjersle styre-rep.skap-klageutval

Representantskapet fastset kvart år godtgjersla til representantskap-styre-klageutval, vedtak april 2015;

Tekst	År 2015, kr
Fast møtgodtgjersle pr. møtedag for møtande medlemmer / varamedlemmer til møte i styret, utval og representantskap	1 316
Dokumentert tapt arbeidsforteneste vert pr møtedag dekkja med inntil	2 203
Udokumentert tapt arbeidsforteneste vert pr. møtedag dekkja med	1 459
Årleg godtgjersle til leiar av representantskapet	6 273
Årleg godtgjersle til leiar av klageutvalet	6 273
Årleg godtgjersle til styreleiaren	43 175
Årleg godtgjersle til styrets nestleiar	10 394
Årleg godtgjersle til dei faste styremedlemmene	6 273
Reisegodtgjersle vert dekkja i samsvar med Statens reiseregulativ	
Dekking barnepass under møter, inntil kr 200/time avgrensa oppover til kr 1.200	

33. Forurensingslova § 2 og retningslinjene for avfallsarbeidet:

§ 2. (retningslinjer)

Gjennomføringen av loven skal skje etter disse retningslinjer:

1. Det skal arbeides for å hindre at forurensning oppstår eller øker, og for å begrense forurensning som finner sted. Det skal likeledes arbeides for å unngå avfallsproblemer. Loven skal nyttes for å oppnå en miljøkvalitet som er tilfredsstillende ut fra en samlet vurdering av helse, velferd, naturmiljøet, kostnader forbundet med tiltakene og økonomiske forhold.
2. Forurensningsmyndighetene skal samordne sin virksomhet med planmyndighetene slik at planlovgivningen sammen med denne lov brukes for å unngå og begrense forurensning og avfallsproblemer.
3. For å unngå og begrense forurensning og avfallsproblemer skal det tas utgangspunkt i den teknologi som ut fra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater.
4. Avfall skal tas hånd om slik at det blir minst mulig til skade og ulempe. Det skal gjenvinnes der dette ut fra en avveining av miljøhensyn, ressurs hensyn og økonomiske forhold er berettiget.
5. Kostnadene ved å hindre eller begrense forurensning og avfallsproblemer skal dekkes av den ansvarlige for forurensningen eller avfallet.
6. Forurensning og avfallsproblemer som skyldes virksomhet på norsk område skal motvirkes i samme utstrekning hva enten skadene eller ulempene inntreffer i eller utenfor Norge

34. I høve til Regnskapsloven § 3-3:

Arbeidsmiljøet er godt. SUM er tilslutta bedriftshelseteneste, brukt både som rådgjevar og oppfølging av tilsette.

Likestillingsspørsmål er med i vurderingane ved tilsetjing.

Det er 9 heiltids tilsette i SUM , åtte menn og ei kvinne, +2 vikarar.
Dagleg leiars årsløn: kr 818.000

35. Styrets vurdering.

SUM er til for innbyggjarane, og skal legge til rette slik at avfallshandtering, gjenvinning og sluttbehandling er i samsvar med selskapets formelle formål og lovgjevinga.

Forurensningslovens grunntone er god; Alle treng ikkje drive med alt over alt.

Det skal takast omsyn til både miljø og økonomi. Det som er miljømessig og økonomisk rett i sentrale strom med kortare avstand til behandlingsanlegg, treng ikkje vere rett over alt.

Det er politisk og formelt rett at avfallsbehandlingsanlegg vert tilpassa området /landsdelen Sunnfjord Ytre Sogn. Samarbeid med tilsvarende regionar – med tilsvarende mønster – er naturleg og vert prioritert for å finne dei rette løysingane Det såkalla VESTLANDSAMARBEIDET, gjennom fellesskapet Kommunalt Avfall Vestland (KAV), er svært nyttig med omsyn til påverknad og medverknad.

Styret legg stor vekt på at SUM skal halde seg oppdatert på nye løysingar. Dette vert gjort gjennom aktivt engasjement i faglege nettverk, og ved å besøke selskap som synest å ligge langt framme både strategisk og teknisk. Styret har svært god erfaring med fageiser.

I 2014 gikk reisa til ROAF på Gardermoen. Der såg vi på det mest moderne innan automatisk sortering. På denne måten flyttar ein sorteringa frå kjøkkenbenken, unngår feilsortering og sikrar best mogleg materialgjenvinning. Styret har retta førespurnad til ROAF om dei også kan handsame avfallet frå SUM. Etter den tid har det vore jamnleg kontakt mellom dei daglege leiarane i selskapa. SUM er informert om at ROAF-anlegget har vore gjennom grundige testkjøringar og tilpassingar. Dei siste opplysningane går på at dei no tar inn sorteringsvare frå andre enn seg sjølv, Follo Ren er etter det ein forstår ny stor leverandør. SUM er framleis med som potensiell leverandør.

I 2015 besøkte **styret NGIR** (Nordhordland og Gulen) og deira anlegg i Kjevikdalen. Styret fekk mellom anna interessant informasjon om korleis dei gjennom «termisk kamera» detekterte ein eksplosjonsarta brann, venteleg utløyst ved nødbluss eller liknande.

Hos BIR (Bergensområdet) på Mjelstad / Osterøy fekk styret innblikk i korleis dyktige fagfolk gjennom bruk av teknologi no hentar ut store metallmengder som kjem med botn-aska frå BIR-anlegget i Rådalen.

Styret fekk god orientering på energigjenvinningslegget i Rådalen og gjenvinningsstasjonen på Espehaugen **Hos IHM** (Voss m. omegn) fekk styret interessant orientering om sigevassrensing (membranrensing) og om motorar som går på deponiets metangass. IHM er med si innlandsplassering på Bjørvkemoen særleg nøye kva dei slepp ut i innlandsvassdraget.

Reisa vart avslutta hos **SIMAS** i Sogn. SIMAS har modernisert heile anlegget, og har bygt ein stor mottakshall der dei også skal balle avfall som dei då satsar på å lagre i periodar med lite bruk for avfallenergi; Dei satsar på å utnytte marknaden for å oppnå betre prisar på forbrenningsvare.

Som statistikken viser, har SUM gode resultat på mange avfallsfraksjonar, til dømes innsamling av Farleg Avfall.

Kvart år vert gebyret den enkelte abonnent betalar over «kommunesetelen» vurdert, og det vert teke stilling til evt justering i samband med representantskapets haustmøte, der budsjettet vert fastlagt. Tilrådinga frå Styret og Representantskapet har alltid vore like gebyr i alle eigarkommunane; Kommunane fastset gebyret.

Økonomien i SUM er god, og renovasjonsgebyret i SUM er lågt, samanlikna med våre grannar og på landsplan.

SUM legg vekt på å halde uendra gebyr over lengre periode; Når lovverket tillet å setje av midlar «i gode år» som skal brukast innan 3 til 5 år, har SUM valt utjamning og føreseielegheit.

Med bakgrunn i at SUM har relativt mykje likvide midlar, har styret vedteke å plassere noko kapital i obligasjonar med litt større risiko enn bankplassering – pengar i bank gjev svært lite og til dels negativ avkastning. Plasseringa er gjort etter grundig riskovurdering, og bygger på same lest som våre kommunar forvaltar slik kapital etter. Målet er, innanfor akseptable risikorammer, å auke selskapets - og dermed abonnentane – sin finansielle styrke.

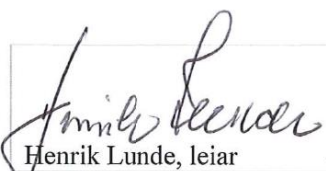
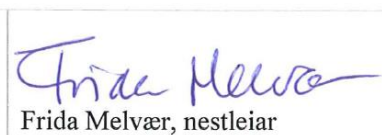
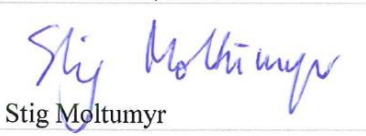
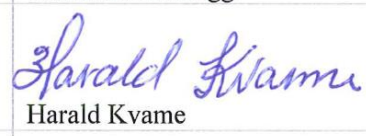
Det er viktig å halde anlegg og maskiner i god forfatning, i 2015 vart 2 maskiner skifta ut. Selskapet har valt å bruke litt trauste konstruksjonar og ikkje altfor finurleg utstyr, samansett og komponert slik at den daglege drifta ikkje vert for mykje spreidd. Tankegangen er at forsvarleg konsentrasjon betrar driftsøkonomien, og «traustheit» forenkler og reduserer driftskostnadane.

Drøftingane og samarbeidet i styret er godt.

Det er vanleg å drøfte alle typar sakar, både «tyngre» og «lettare» med bakgrunn i at dette gir god innsikt i praktiske spørsmål. Resultatet vert at styret har godt grunnlag for å ta avgjerd i økonomiske og miljømessige spørsmål.

Styrets punkttoppsummering:

- Kompetanseorgan for eigarane = Abonnentane og kommunane
- Søkjer nye løysingar gjennom nettverksarbeid og god kontakt i fagmiljø
- Sjekkar at løysingane toler å bli granska mot miljømessige og samfunnsøkonomiske kriterier, ugjennomtenkte og lettvinde løysingar skal unngåast
- Jamleg kompetansebygging og spissing ved behov
- Fokus på gjenvinning vurdert mot miljø og økonomi
- Bidrar med avfallsløysingar og kompetanse for næringslivet
- Oppdatert på dei fleste typar avfallstilhøve enten sjølv eller gjennom gode nettverk
- Gir eigarane beskjed når ureglementære ting vert oppdaga, kommunane er forurensingsmyndigheit
- Bidrar til samarbeid utover primærområdet gjennom aktiv bruk av fagnettverk
- **Godt grunnlag for framhaldande drift**

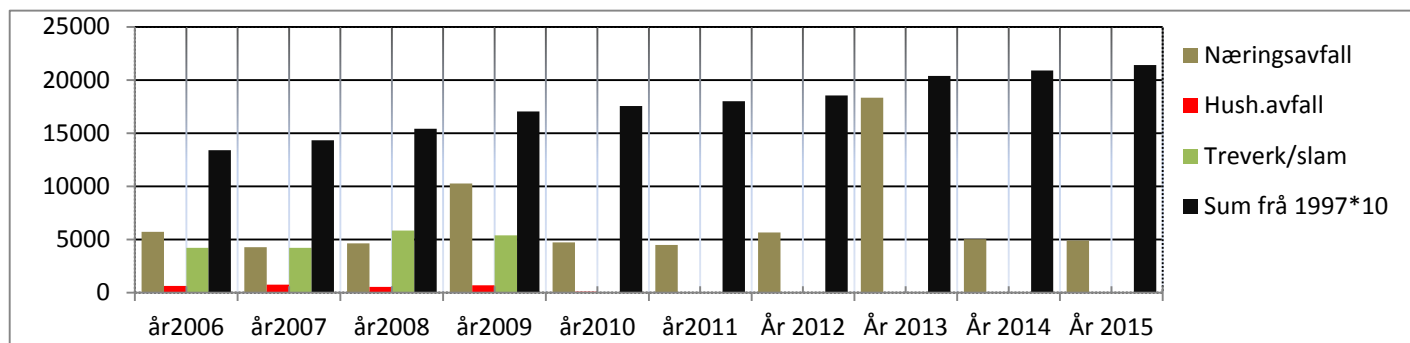
 Henrik Lunde, leiar	 Frida Melvær, nestleiar	 Oddmund Klakegg
 Turid Vallestad	 Stig Moltumyr	 Harald Kvame
 Bjørn-Harald Haugsvær		

36. Statistikk

Deponert (Hesjedalen) frå opning 01.06.97, tonn

Gang nederste linje med 10 for å få tot (eller oversjå komma).

	År 1997 - 2005	år2006	år2007	år2008	år2009	år2010	år2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015
Næringsavfall		5718	4283	4625	10277	4730	4496	5661	18344	5034	4907
Hush.avfall		633	762	545	677	98	23	43	37	41	61
Treverk/slam		4208	4203	5833	5371						
Sum frå 1997*10	12340,1	13396	14320,8	15421,1	17053,6	17536,4	17988,3	18558,7	20396,8	20904,3	21401,1

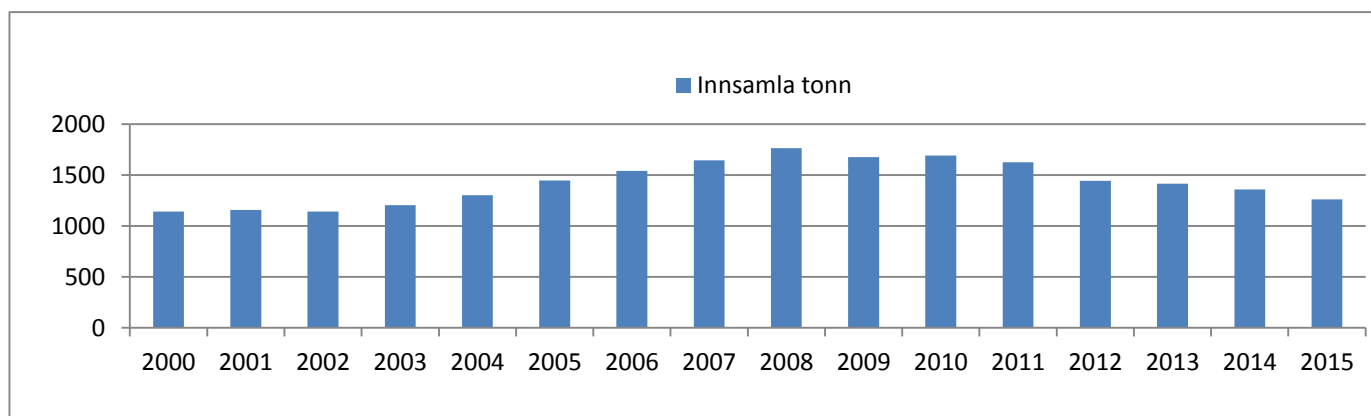
Restavfall renovasjonsbilane

Restavfall renovasjonsbilane	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	% i.h.2014
Årstal	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
tal vingar	1099	1113	1113	1122	1129	1205	1353	1339	1344	1336	1350	1333	1350	101,3
Tonn	6061	6256	6477	6588	6711	6739	6679	6613	6802	6770	6813	6877	6836	99,4
Snittvekt lass pr bil, tonn	5,52	5,62	5,82	5,87	5,94	5,59	4,94	4,94	5,06	5,07	5,05	5,16	5,06	
Innbyggjarar	27214	27159	27228	27274	27318	27461	27664	27971	28117	28390	28714	28724	28800	
Innbyggjar * 100	272,14	271,59	272,28	272,74	273,18	274,61	276,64	279,71	281,17	283,9	287,14	287,24	288	
Pr innb. kg	222,7	230,3	237,9	241,5	245,7	245,4	241,4	236,4	241,9	238,5	237,3	239,4	237,4	<"like" år

kg/ pr innbyggjar er stabilt

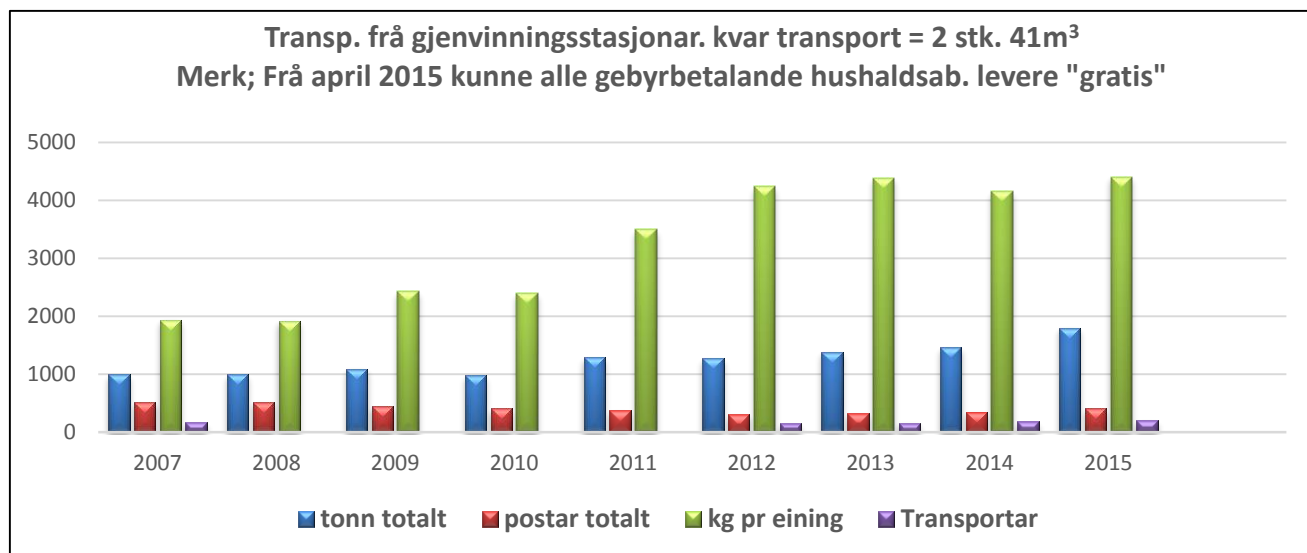
Papir: Innsamla i SUM kommunane, tonn. Minkande tonnasje.

Årstal	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Innsamla tonn	1144	1157	1141	1204	1303	1447	1543	1647	1766	1677	1692	1627	1445	1417	1359	1263

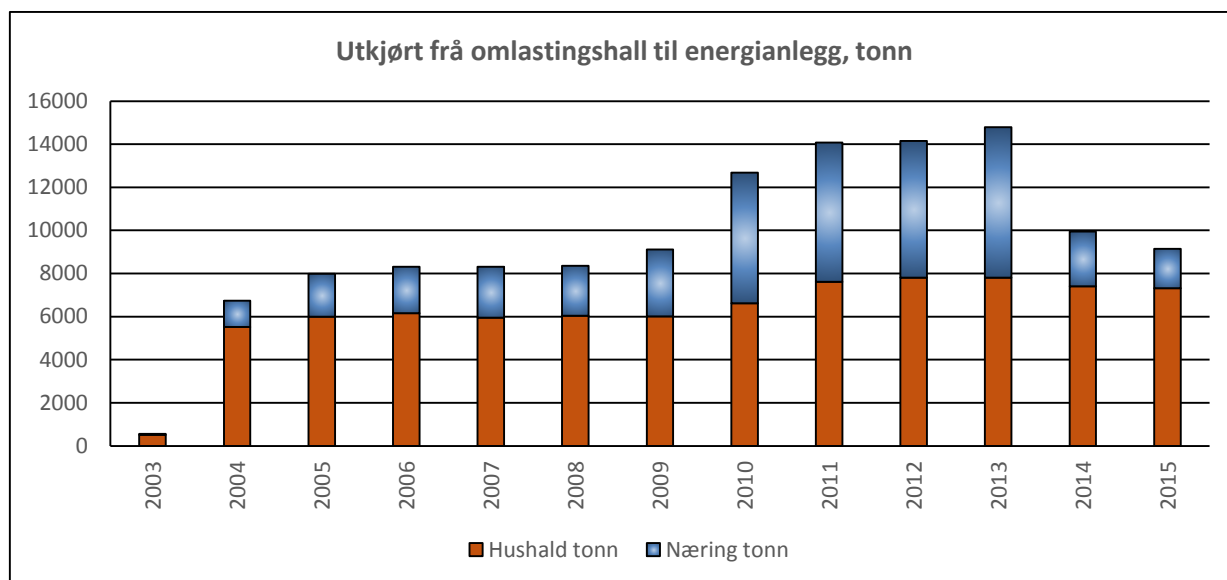
Inntransport frå gjenvinningsstasjonar, einingar og tonn/eining

Årstal	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Treverk tonn	275	250	300	222	284	260	299	425,79	538,4
tal postar	147	147	138	109	99	65	71	106	120
Tonn pr eining	1,871	1,701	2,174	2,037	2,869	4	4,211	4,017	4,487
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Restavfall tonn	510	528	534	516	717	674	726	672	837,69
tal postar	267	262	216	206	190	166	169	169	197
Tonn pr eining	1,91	2,015	2,472	2,505	3,774	4,06	4,296	3,976	4,252
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Metall tonn	206	211	253	241	291	341	353	360,32	419
tal postar	99	108	94	95	80	70	74	76	91
Tonn pr eining	2,081	1,954	2,691	2,537	3,638	4,871	4,77	4,741	4,604
Alle einingar									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
tonn totalt	991	989	1087	979	1292	1275	1378	1458	1795
postar totalt	513	517	448	410	369	301	314	351	408
kg pr eining	1932	1913	2426	2388	3501	4236	4389	4154	4400
Transportar	171					151	157	175,5	204

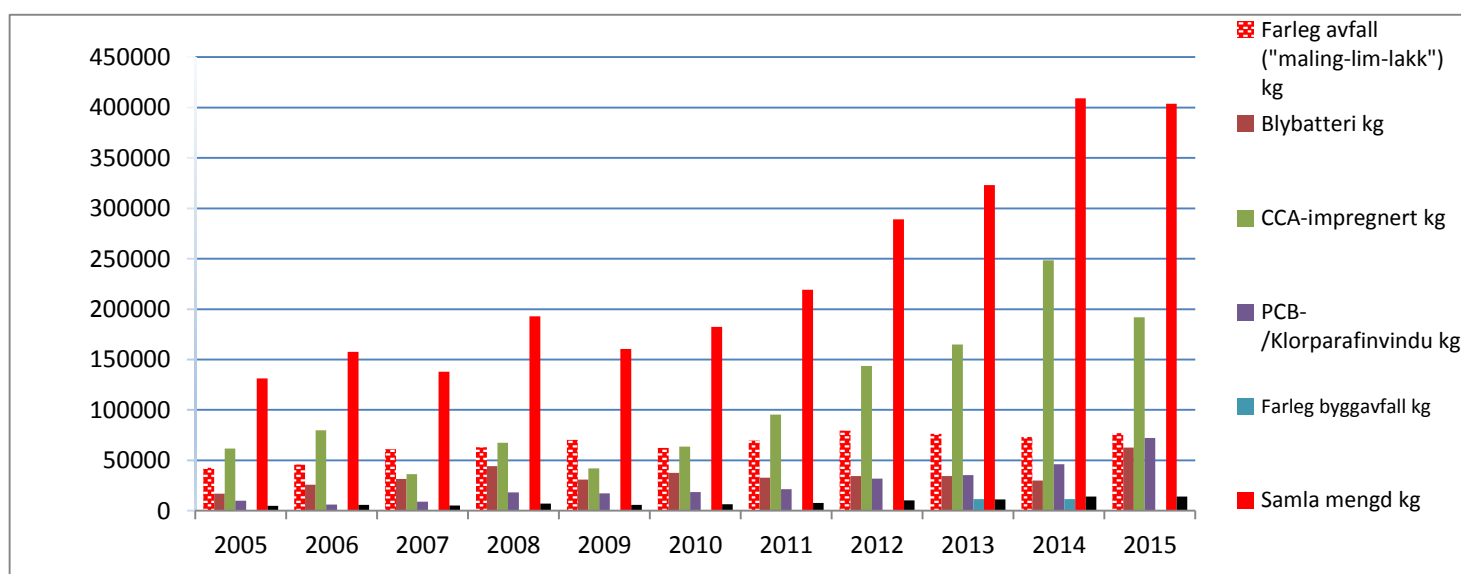
Utveging energigjenvinningsvarer, starta utkjøring 2003

År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hushald tonn	519	5515	6002	6163	5945	6036	6011	6613	7621	7812	7801	7409	7314
Næring tonn	35	1225	1980	2146	2364	2316	3098	6066	6456	6337	6993	2538	1830
Totalt, tonn	554	6740	7982	8309	8309	8352	9109	12679	14077	14149	14794	9947	9144

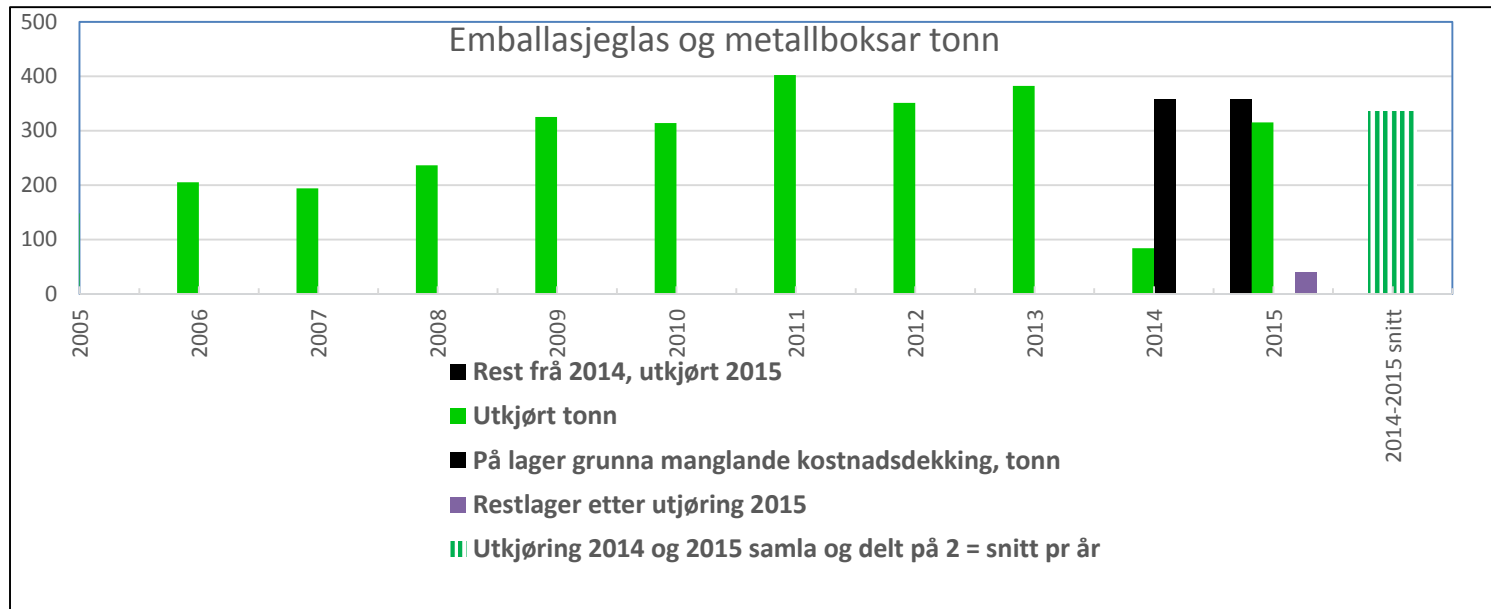
Innhenta farleg avfall i SUM systemet, kg

Årstal	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Farleg avfall ("maling-lim-lakk") kg	42 571	45 830	61 120	63 059	70 202	62 337	69 530	79 400	76 460	73 220	77 030
Blybatteri kg	16 960	25 920	31 560	44 140	30 980	37 640	32 780	34 340	34 500	29 820	62 540
CCA-impregnert kg	61 600	79 760	36 240	67 440	42 140	63 660	95 520	143 580	164 980	248 340	192 040
PCB-/Klorparafinvindu kg	10 020	6 060	9 100	18 140	17 320	18 640	21 400	31 960	35 460	46 200	72 200
Farleg byggavfall kg									11 600	11 460	
Samla mengd kg	131 151	157 570	138 020	192 779	160 642	182 277	219 230	289 280	323 000	409 040	403 810
Pr innbyggjar, NB gram	4 827	5 781	5 046	7 010	5 807	6 517	7 800	10 190	11 260	14 240	13 960

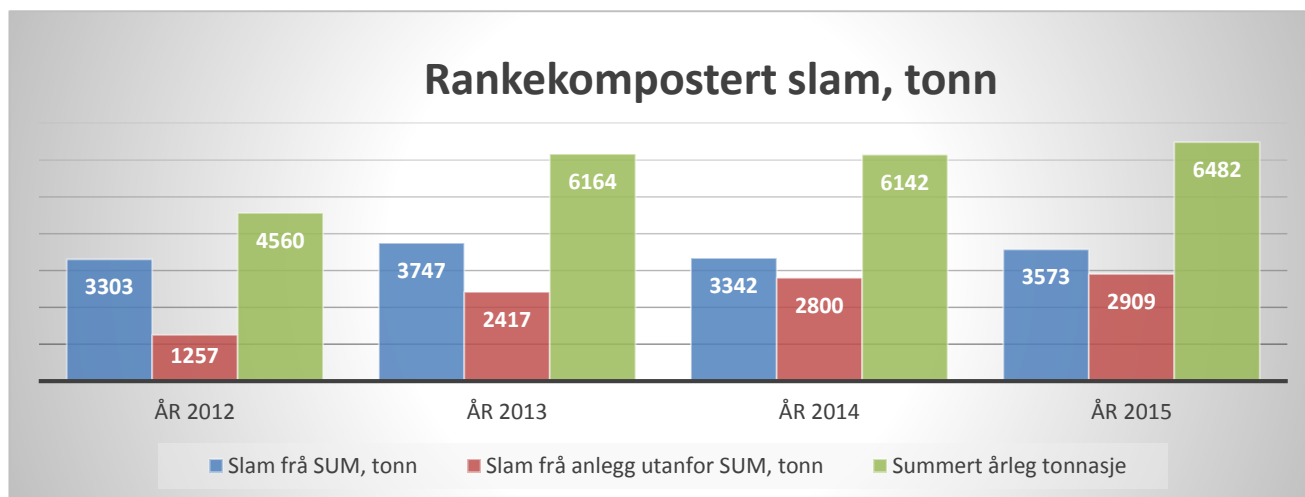
Emballsjeglas: Innsamla i SUM kommunane; Tonn.

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2014-2015 snitt
Rest frå 2014, utkjørt 2015											357	
Utkjørt tonn	148	205	194	236	325	314	402	351	382	84	315	
På lager grunna manglande kostnadsdekking, tonn										357		
Restlager etter utjøring 2015											40	
Utkjøring 2014 og 2015 samla og delt på 2 = snitt pr år												336

Kompostert på kompostanlegget i Hesjedalen

	år 2012	år 2013	år 2014	år 2015
Slam frå SUM, tonn	3303	3747	3342	3573
Slam frå anlegg utanfor SUM, tonn	1257	2417	2800	2909
Summert årleg tonnasje	4560	6164	6142	6482

Del II; Årsrekneskap 2015, balanse 31.12.15, økonomiplan 2016-2020

37. Resultat 2015

	Resultat 2014	Budsjett 2015	Resultat 2015
DRIFTSINNEKTER			
Renovasjonsinntekt	-25 374 060	-25 400 000	-25 717 958
Inntekt slam	-8 886 999	-9 000 000	-7 546 582
Næringsavfall	-10 190 021	-9 500 000	-9 683 754
Andre inntekter	-66 000	-50 000	-643 000
Sal til gjenvinning	-1 310 894	-1 500 000	-1 480 039
SUM INNEKTER	-45 827 974	-45 450 000	-45 071 333
DRIFTSKOSTNADER			
Løn og personal	6 911 138	7 000 000	7 627 612
Administrasjon	1 515 291	1 700 000	1 346 097
Adm. renov og slam eigarar	1 332 608	1 400 000	1 360 386
Drift Einestølen	2 312 267	2 300 000	2 600 479
Renovasjonsbil	9 962 576	10 200 000	10 253 997
Energigjenvinning restavfall	2 504 321	2 500 000	2 001 880
Transport til energigjenvinning	3 917 014	4 000 000	3 131 145
Tøming og transport slam	4 421 210	4 000 000	4 486 911
Transport container	1 044 804	1 000 000	1 342 476
Farleg avfall, transport/behandling	1 546 634	1 600 000	1 791 585
Gjenvinningsstasjonar	856 986	600 000	623 292
Forprosjekt nedgravd løysing			1 176 874
Prøvetaking, miljøgebyr	595 712	400 000	154 665
Avsett til etterdrift	76 716	200 000	211 850
Avskrivinger	4 486 904	4 600 000	4 300 113
SUM KOSTNADER	41 484 181	41 500 000	42 409 362
DRIFTSRESULTAT	-4 343 793	-3 950 000	-2 661 971
FINANS			
Renteinntekter, aksjeutbytte	-633 777	-600 000	-423 105
Renteutgifter, bankgebyrer	30 437	30 000	31 050
SUM FINANS	-603 340	-570 000	-392 055
RESULTAT FØR SKATT	-4 947 133	-4 520 000	-3 054 026
Skattekostnad	212 750		625 928
RESULTAT	-4 734 383		-2 428 098

Kommentarar til rekneskapen:

Årsregnskapet er sett opp i samsvar med rekneskapslova og god rekneskapsskikk. Inntekter og kostnader er bokført til den perioden dei er påløpt.

Inntekter.

Renovasjonsinntekt. Med uendra gebyrsatsar frå året før aukar inntektene med 0,35 mill. Dunkteljing januar 2016 syner ei auke som korresponderer i størrelse med dette.

Inntekt slam: Private slamavskiljarar 4 mill, større anlegg SUM-området 3 mill.

Næringsavfall. Avfall frå næringsdrivande. 1,2 mill er slam frå utanfor SUM-området.

Andre inntekter: I hovudsak gevinst ved sal maskiner, i tillegg til leigeinntekt frå SAR for plassering av containerar på vårt område.

Sal til gjenvinning: Metall 47%, papir 20%, EE-avfall/batteri 17 %, glas 12% og treverk til energigjenvinning 3 %.

Inntekt glas ekstra høgt grunna etterslep etter opplagring i påvente av rettferdig avtale.

Kostnader.

Løn og personal.

Løn og feriepengar tilsette	5 326 053
Arbeidsgjevaravgift	694 306
Pensjonskostnader	874 443
Forsikringer	19 026
Kurs, opplæring inkl reiseutg	407 004
Honorar, styre og representantskap	306 780

Administrasjon. Kostnader som påløper innafor adm byggets vegger. Kontor, annonsering, utsending av informasjon, lisensar til systemleverandørar.

Adm renovasjon og slam. Kommunane beheld den delen av gebyrinntektene for slam og renovasjon som er tilknytt kostnaden ved administrasjon av abonnentregister og innkrevjingsordninga. Sats for renovasjon kr 65,- pr abonnent.

Drift Einestølen. All drift utandørs på Einestølen, med unntak av kostnader direkte tilknytt gjenvinningsstasjonen.

Renovasjonsbil. Tøming og transport av avfall frå restavfallsdunkar og papirdunkar. I tillegg tømast næringsdunkar, hyttedunkar og hyttecontainerar ved behov.

Energigjenvinning/transport til energigjenvinning restavfall.

328 vogntog med over 9.000 tonn sendt til energigjenvinning i 2015.

Tøming og transport slam: Kun slam frå eigarkommunar.

Transport container: Innhenting frå gjenvinningsstasjonane i Askvoll, Fjaler, Hyllestad, Gaular og Jølster om lag 1 mill. Resten næringscontainerar vidarefakturert kundar.

Farleg avfall, transport og behandling. Farleg avfall samla inn på seks gjenvinningsstasjonar og langs ruta til og frå. Årleg ekstra henterunde farleg avfall. Både gebyrfinansiert og frå næringsdrivande.

Gjenvinningsstasjonar. Normal drift. Vesentleg løft utført på eldre containerar og returpunkt med sveising, oppmåling og ny merking.

Forprosjekt nedgravd løysing. Sjå pkt 24 side 14.

Prøvetaking, miljøgebyr: Kostnadsnedgang i høve til 2014 skuldast at slutthandsamingsavgifta fell vekk frå 1/1-2015. Sigevassprøver og deklarasjonsgebyr. Analyser utført før evt deponering. Stikkprøver i eigen regi. Analyser av næringsavfall vidarefakturert kunden.

Etterdriftsfond. Avsetjing midlar til avslutning av deponi og sigevassprøvar etter avslutta drift.

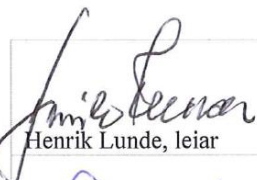
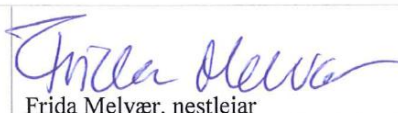
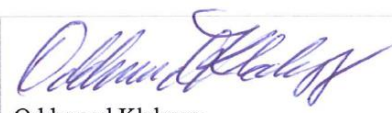
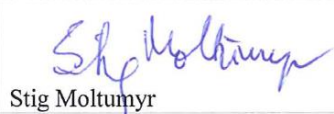
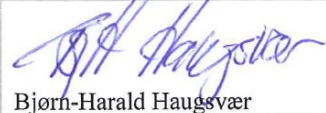
Skattekostnad. Kommunale avfallsselskap som tilbyr kommersielle tenester i markedet er frå 01.01.2014 skattepliktige for den delen av verksemda som er relatert til næring.

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsett skatt.

Skattemessig overskot på næringsstenestene er kr 455.822,- , betalbar skatt skatt av dette kr 123.072, – Endring utsett skatt 502.856,-

38. Balanse 31.12.2015

	2014	2015
<u>Anleggsmidler:</u>		
1 Finansielle anleggsmiddel	185 559	12 701 901
2 Utstyr, maskiner og transportmiddel	15 251 408	16 921 690
3 Faste eigedommar og anlegg	25 946 622	27 089 858
4 Utsatt skattefordel	4 610 864	4 108 008
Sum anleggsmidler	45 994 453	60 821 457
<u>Omløpsmidlar:</u>		
Kasse, bank, postgiro	28 858 722	13 539 201
Utestående krav	3 886 516	6 068 080
Sum omløpsmidlar	32 745 238	19 607 281
SUM EIGENDELAR	78 739 691	80 428 738
<u>Eigenkapital:</u>		
Interessekapital	-100 000	-100 000
5 Sjølkostfond abonnentar	-6 277 615	-6 277 615
5 Fri egenkapital	-20 964 385	-20 964 385
5 Resultat til fordeling		-2 428 098
6 Anna eigenkapital	-39 885 253	-39 885 253
Sum eigenkapital	-67 227 253	-69 655 351
Langsiktig lånegjeld	-	-
Sum langsiktig gjeld:	-	-
Leverandørgjeld	-6 521 568	-6 244 256
7 Avsett etterdriftsfond	-2 533 411	-2 745 261
8 Avsett til AfP	-220 393	-94 465
4 Skattetrekk, mva, arb.gj.avgift og feriep.	-1 672 462	-667 099
4 Skatt på næringsdrift 2014	-325 655	-123 072
9 Påløpte kostander	-238 949	-899 234
Sum kortsiktig gjeld	-11 512 438	-10 773 387
Sum gjeld	-11 512 438	-10 773 387
SUM GJELD OG EIGENKAPITAL	-78 739 691	-80 428 738

 Henrik Lunde, leiar	 Frida Melvær, nestleiar	 Oddmund Klakegg
 Turid Vallestad	 Stig Moltumyr	 Harald Kvame
 Bjørn-Harald Haugsvær		

Notar til balansen.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Varige anleggsmidler som forringes i verdi avskrives lineært over forventet økonomisk levetid. Anleggsmidlene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede.

Langsiktig gjeld i norske kroner med unntak av andre avsetninger balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Note 1 Finansielle anleggsmiddel

	Kjøp /innskot	Avskrivning/sal 2015
Finansielle anleggsmiddel 31.12.14	185 559	
derav Aksjar Rekom 53.297,-		
derav Eigenkapitalinnskot i KLP 148.604,-	16 342	
Fond og aksjer 12.500.000,-	12 500 000	
Finansielle anleggsmiddel 31.12.15		12 701 901

Note 2 Maskiner og utstyr

Maskiner og utstyr	Kjøp	Avskrivning/sal 2015
Maskiner og utstyr 31.12.14	15 251 408	
Avskrivningar, kompaktor. Innkjøp: 2.130.000		
Gjenvinningsstasj Hyllestad 2006: 1.935.174,-		96 760
Gjenvinningsstasj Askvoll 2008: 2.312.274,-		115 620
Gjenvinningsstasjon Jølster 2.138.722,-		114 508
Gjenvinningsstasjon Gaular: 2.965.518,-		177 140
Gjenvinningsstasjn Fjaler: 3.814.409,-		195 044
5 garasjebygg gjenv stasjonar		85 000
Containerar til gjenv stasjonar: 1.226.024,-		115 704
Truck kjøpt 2003. Innkjøp 249.500,-		
Deponigassanlegg, inv. 2004 .1.644.183,-		31 694
Fuchs sorteringsmaskin, innbytte ved kjøp		259 000
Liebherr sorteringsmaskin LH22M 2015: 2.168.046,-	2 168 046	54 201
Glascontainerar kjøpt 2006: 540.610,-		
24 hyttecontainerar: 2007: 436.700,-		54 583
Varebil Toyota 2007: 230.990,-		28 885
Varebil Fiat 2014: 498.370,-		62 297
Hjullastar kjøpt 2007: 1.256.485,-		125 648
Hjullastar Volvo L110G 1.795.320,-		179 532
Tana Shark, knusemaskin 2010: 2.690.362,-		269 036
Gravemaskin 318EL kjøpt 2015: 1.466.887,-	1 466 888	
Aktivering / avskrivning	3 634 934	1 964 652
Maskiner og utstyr 31.12.15		16 921 690

Note 3 Eigedom og anlegg

	Kjøp	Avskrivning/sal 2014
Eigedom og anlegg 31.12.14	25 946 622	
Avskrivningar, Hesjedalen (tidl 15 år)		1 274 452
Investering: 51.723.725,-		
Utviding deponi: 4.129.811,-	3 442 331	
Omlastingstasjon 2006: Innkjøp 6.299.095		314 956
Lagerplass metallskrap 2006: Kjøp: 610.009		30 500
Komposteringsanlegg 2009: 3.988.278,-		398 824
Renseanlegg sigevatn 2009 : 2.194.014,-		109 700
Gbnr 29/196 Skei i Jølster: 380 000,-		
Gbnr 30/51 Olsetvikane, Askvoll: 322 117,-		
Gbnr 92/92 Flekke, Fjaler: 129.007,-		
Takoverbygg Einestølen 2012: 3.279.010,-		170 664
Aktivering / avskrivning	3 442 331	2 299 096
Eigedom og anlegg 31.12.15		27 089 857

Note 4 Betalbar skatt/utsett skattefordel

	2014	2015	endring
Rekneskapsmessig verdi	22 095 250	25 721 886	3 626 636
Skattemessig verdi	39 172 522	42 153 916	2 981 394
Negativ forskjell	-17 077 272	-16 432 030	645 242
Utsatt skattefordel inkl effekt endring skattesats (27%-25%)	-4 610 863	-4 108 007	502 856

Resultat før skattekostnad (næring)	904 300	891 332	
Endring mellombels skilnad	418 166	-645 242	
Permanente skilnader	-116 336	209 822	
Skattepliktig resultat	1 206 130	455 822	

Betalbar skatt – 27 %	325 655	123 072	
Endring utsett skattefordel	-112 905	502 856	
Skattekostnad	212 750	625 928	

Note 5 sjølvkostfond og fri egenkapital, avsetjing og bruk.

Avsetjing til sjølvkostfond	Tidlegare avsett	Avsetjing/bruk 2015
Fondsavsetjing 31.12.14	27 242 000	
fordelt på sjølvkostfond renovasjon	4 958 352	
Fordelt på sjølvkostfond slam	1 319 263	
og fri egenkapital	20 964 385	
Avsett 2015		2 428 097
derav fond renovasjon		929 263
derav fond slam		1 262 153
derav fond generert frå næring		236 681
Sjølvkostfond renovasjon 31.12.15		5 887 615
Sjølvkostfond slam 31.12.15		2 581 416
Fri egenkapital 31.12.15		21 201 066

Note 6 Anna egenkapital

Beløpet i Anna egenkapital avspeglar det som var avskrevet etter kommunale rekneskapsprinsipp (tilsvarar betalt gjeld) ved omlegging til rekneskapslova etter lov om IKS frå 2005.

Note 7 Avsett til etterdriftsfond

SUM er organisert etter lov om IKS. For å oppfylle

- a) Avfallsforskriften § 9.10 om finansiell garanti og kostnadsdekning og
- b) Veileder for etterdriftsfond frå SFT

Skal det rekneskapsmessig setjast av midlar til etterdrift .

Det er i 2015 deponert 4.237 tonn avgiftspliktig avfall på SUMs deponi, avsetjing kr 50,- pr tonn.

Satsen er basert på rekneskapsmessig kalkyle for drift av reinseinstallasjonar og prøvetaking av sigevatn i 30 år.

Note 8 Avsett til AFP:

Foretaket har pensjon for alle tilsette gjennom KLP. Selskapet har reservert seg mot KLP si ordning for AFP 62-64 år og betaler ut denne ved uttak. Pr 31.12.2015 gjenstår 9 mnd uttak for tidlegare tilsett. Avsette midlar planlagt nytta til dette i 2016.

Note 9 Skatt

Kommunale avfallsselskap som tilbyr kommersielle tenester i markedet er frå 01.01.2014 skattepliktige for den delen av verksemda som er relatert til næring. Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 25 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret . Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, er begrunnet med antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres er oppført netto i balansen. Som følge av innføring av skatteplikt frå 1.1.2014 er beregnet utsatt skattefordel balanseført mot inngående balanse.

Note 10 Påløpte kostnader.

I hovudsak i påvente av faktura frå Hellenes på negravd løysing fest- og utstillingsplassen.

Budsjett 2016

Alle tal i tusen.

Endringer i høve til budsjettmøte 23. oktober 2015 markert med * og kommentert.

	Resultat 2015	Budsjett 2016	
DRIFTSINNTEKTER			
Renovasjonsgebyr	-25 718	-25 500	
Inntekt slam	-7 547	-7 000	*
Betalingsavfall	-9 978	-10 000	*
Leigeinntekt, diverse	-349	-40	
Sal til gjenvinning	-1 480	-1 500	
SUM INNTEKTER	-45 072	-44 040	
DRIFTSKOSTNADER			
Løn og personal	7 628	7 400	*
Administrasjon	1 346	1 500	
Adm. renov og slam eigarar	1 360	1 400	
Drift Einestølen	2 600	2 500	*
Renovasjonsbil	10 254	10 500	
Energigjenvinning restavfall	2 002	2 000	
Transport til energigjenvinning	3 131	3 100	
Tøming og transport slam	4 487	4 600	
Transport næringscontainer	370	300	
Transport container, gjenv stasjon	972	1000	
Farleg avfall, transport og behandling	1 792	2 000	
Gjenvinningsstasjonar	623	700	
Forprosjekt nedgravd løysing	1 177		
Prøvetaking, miljøgebyr	155	200	
Avsett til etterdrift	212	200	
Avskrivinger	4 300	4 400	
SUM KOSTNADER	42 409	41 800	
DRIFTSRESULTAT	-2 663	-2 240	
FINANS			
Renteinntekter, aksjeutbytte	-414	-500	
Renteutgifter, bankgebyrer	22	30	
SUM FINANS	-392	-470	
RESULTAT FØR SKATT	-3 055	-2 710	

Kommentarerer budsjett 2016:

Inntekter:

Renovasjonsgebyr. Standard gebyr for dunkar med restavfall er redusert med 5% frå 01.01.2016.

Inntekt slam. Ny kontrakt på slam frå 01.01.2016 gav justering i gebyrsatsane. Små, private tankar vart noko billegare og større kommunale anlegg litt dyrare. Tøme- og transportprisen på ekstratømingar fekk ein kraftig auke. Større kommunale anlegg om lag 3 mill.

Betalingsavfall. Budsjett 2016 justert opp i høve til resultatet 2015. Ingen utsikter til endring.

Kostnader:

Løn: Justert litt opp i høve opphøveleg budsjett. AFP for ein tidlegare tilsett til og med september.

Administrasjon. Stabilt.

Drift Einestølen. Justert litt opp i høve til resultat 2015. Auke i utskifting dunkar siste år.

Renovasjonsbil. Indeksregulering. I tillegg har vi ein gjennomgang av oppsamlingsplassane for hytteabonnentar. Målet er at alle plassar skal ha ein hyttecontainer. Litt dyrare å tømme desse, men mykje ryddigare.

Energigjenvinning restavfall/transport til energigjenvinning.

Rekninga har variert mellom 320.000 og 520.000 i løpet av dei første åtte månadene i 2015.

Tøming og transport slam. Samlebeløp der det aller meste er tøming av private slamtankar. Partallsår: ordinære tømingar i Gaular, Fjaler, Hyllestad og Jølster. Noko er store, kommunale anlegg.

Transport container næring. Låg tidlegare under transport container.

Omfanget har auka, vert no sett på eiga linje i årsmeldinga for å synleggjere skiljet frå containertransport av gebyravfallet.

Transport container gjenvinningsstasjon.

Om avfallet med renovasjonsbilen har flata ut, har avfallet til våre gjenvinningsstasjonar synt ei auke. Tøming glascontainerar ligg i denne posten.

Prøvetaking, miljøgebyr. Bortfall av slutthandsamingsavgiften frå 1. januar 2015 har gitt ein innsparing i høve til tidlegare år.

Avsett til etterdrift. Rekneskapsmessig løysing av krav i Avfallsforskriften §9.10 om finansiell garanti.

Kring 50,- pr tonn deponert avsett rekneskapsmessig.

Avskrivinger. Lineære, rekneskapsmessige avskrivinger av investeringar.

Finans. 12,5 mill av SUMs overskotslikviditet plassert i aksjar og fond med låg risikoprofil.

39. Økonomiplan 2016-2020

Økonomiplanen har følgjande oppbygging:

- Generelle rammevilkår
- Investeringsbudsjetter og finansiering
- Driftsbudsjett 2016-2020

40. Generelle rammevilkår

Rammevilkår					
	2016	2017	2018	2019	2020
Lønsvekst	2,5 %				
Prisvekst	2 %				
Rentenivået på lån/innskott	3 %				
Avdragstida på lån	15 år				

41. Investeringsbudsjetter

Tabell 2	Investeringsbudsjetter 2016-2020					
Investeringsbudsjetter (heile 1000 kroner), årstal	2016	2017	2018	2019	2020	SUM
Deponiutviding og -justering	400	400	400	400	400	2 000
Nedgravd løysing, pilotprosjekt. Oppfølging.	1 500	200	200	200	200	2 300
Kjøp av containerar og større parti dunkar	600	600	600	600	600	3 000
Div anleggsmessige justeringar	500	500	500	500	500	2 500
Lagerbygg/overdekking (beredskapspost)	5 000					5 000
Borttaking gassanlegg	200					200
Utstyr ytre stasjonar, vedlikehald anlegg	500	500	500	500	500	2 500
Utsifting tyngre maskinelt utstyr, beredskapspost	3 000					3 000
Sum investeringar	11 700	2 200	2 200	2 200	2 200	20 500

To beredskapspostar:

Lagerbygg /overdekking. Dersom overdekkingskravet frå Fylkesmannen står ved lag, jamfør klagesak, bør SUM ha ein beredskapspost som og dekker dette.

Utsifting tyngre maskinelt utstyr. Stor post her kan verte utsifting av kverna, det er lite truleg dette må skje i 2016. Det vil i tilfelle bli foreslått å flytte posten til etterfølgjande år

Finansiering.

SUM har ikkje lånegjeld ved inngangen av 2016. Likviditeten er god, det er ikkje venta låneopptak i nær framtid.

42. Driftsbudsjett 2016-2020

Av resultatrekneskapen framgår det at abonnentane pr 31.12.2015 har ein fondsavsetjing på 8,46 mill til gode i selskapet (fondsavsetjing renovasjon og slam summert). Dersom tilfanget av næringsavfall held seg stabilt, vil ein med drift lik dagens kunne halde på dagens gebyrsatsar framover.

Det korrekte er å la gebyrfinansierte tenester gå med underskot så lenge der er fondsmidlar til gode hjå abonnentane.

Tekst (tal i heile 1000)	Rekn 2015	2016	2017	2018	2019	2020
Løn og personal	7 628	7 400	7 600	7 800	7 900	8 000
Administrasjon	1 346	1 500	1 500	1 600	1 700	1 700
Adm gebyrordning, kommunane	1 360	1 400	1 500	1 500	1 500	1 500
Drift Einestølen	2 600	2 500	1 500	2 600	2 700	2 800
Transportutgifter hushaldningsavfall	10 254	10 500	11 000	11 000	11 300	11 500
Energigjenvinning restavfall	2 002	2 000	2 100	2 200	2 300	2 400
Transport til energigjenvinning	3 131	3 100	3 200	3 300	3 400	3 500
Tøming og transport slam	4 487	4 600	4 600	4 700	4 700	4 800
Transport container	1 342	1 300	1 400	1 500	1 600	1 700
Farleg avfall, transp og beh	1 792	2 000	2 000	2 100	2 200	2 300
Gjenvinningsstasjoner	1 800	700	800	800	800	800
Prøvetaking, miljøgebyr	155	200	200	200	450	450
Avsett til etterdrift	212	200	200	200	200	600
Avskrivingar	4 300	4 400	4 400	4 400	4 400	4 400
Driftskostnad	42 409	41 800	42 000	43 900	45 150	46 450
Inntekter hushaldningar	-25 718	-25 500	-25 500	-25 500	-25 500	-25 500
Inntekter slam	-7 547	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Inntekter næringsavfall	-9 978	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Gjenvinning	-1 480	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Andre inntekter	-349	-50	-50	-50	-50	-50
Driftsinntekt	-45 072	-44 050	-44 050	-44 050	-44 050	-44 050
Driftsresultat	-2 663	-2 250	-2 050	-150	1 100	2 400
Finans	-392	-570	-600	-600	-600	-600
Resultat før skatt	-3 055	-2 820	-2 650	-750	500	1 800
Avsetjing til fond, abonnent	-2 494	-1 000	0	0	0	0
Bruk av sjølvkostfond	0			1 000	2 000	3 000
Sjølvkostfond abonnent	8 469	9 469	9 469	8 469	6 469	3 469

Del III; Revisjonsmelding

43. Revisjonsmelding frå KRYSS-revisjonen

Dagleg leiar/
Revisjonssjef:

Terje Forde, Mobil: 99 22 92 27
terje.forde@kryssrevisjon.no
postmottak@kryssrevisjon.no

Bank:
Org. nr.:

3705.08.27845
987 608 064 MVA

Sunnfjord Miljøverk IKS
Einestølen

6815 Førde

Dykkar ref.:

Vår ref.:
Sum F.15

Arkivkode:
216

Journalnr.:
019/2016

Dokumentdato:
16.03.2016

REVISJONSMELDING 2015 - Sunnfjord Miljøverk IKS.

Uttale om årsrekneskapen

Vi har revidert årsrekneskapen for Sunnfjord Miljøverk IKS, som består av balanse per 31.12.2015, resultatrekneskap som syner eit driftsresultat på kr 2.661.971,-, resultat før skatt på kr 3.054.026,- og eit resultat på kr 2.428.098,- etter skattekostnad, samt noteopplysningar. Sunnfjord Miljøverk IKS er skattepliktig for den delen av verksemda som er relatert til næring.

Sunnfjord Miljøverk IKS sitt ansvar for årsrekneskapen

Sunnfjord Miljøverk IKS er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at den gir ei dekkande framstilling i samsvar med lov, forskrift og god bokføringsskikk, og for slik intern kontroll som Sunnfjord Miljøverk IKS finn naudsynt for å gjere det mulig å utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentlig feilinformasjon, verken som følgje av misleghald eller feil.

Revisors oppgåver og plikter

Vår oppgåve er å gi uttrykk for ei meining om denne årsrekneskapen på bakgrunn av vår revisjon. Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardane krev at vi etterlever etiske krav og planlegg og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggande sikkerheit for at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentlig feilinformasjon.

Ein revisjon inneheld utføring av handlingar for å innhente revisjonsbevis for beløpa og opplysningane i årsrekneskapen. Dei valde handlingane avheng av revisors skjønn, herunder vurdering av risikoane for at årsrekneskapen inneheld vesentlig feilinformasjon, enten det skuldast misleghald eller feil. Ved slik risikovurdering tek revisor omsyn til den interne kontrollen som er relevant for Sunnfjord Miljøverk IKS si utarbeiding av ein årsrekneskap som gir ei dekkande framstilling. Føremålet er å utforme revisjonshandlingar som er hensiktsmessige etter omstenda, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av Sunnfjord Miljøverk IKS sin interne kontroll. Ein revisjon omfattar og ei vurdering av om dei nytta rekneskapsprinsipp er hensiktsmessige og om rekneskapsestimata utarbeida av leiinga er rimelige, samt ei vurdering av den samla presentasjonen av årsrekneskapen.

Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Regionskontor for kommunane:

Flora, Bremanger
Flora kommune, Strandgt. 43, 2. etg., 6900 Flora
Tlf. Terje Forde: 57 75 60 97, 57 61 26 40 eller
57 61 26 41, evt. mobiltlf. 99 22 92 27
Tlf. Trine Vokuhl, 57 75 60 96, 57 61 26 48;
- evt. mobiltlf. 91 74 20 35

Hovudkontor/regionskontor for kommunane:

Forde, Jølster, Naustdal, Gaular, Askvoll
Forde kommune, Rådhuset, Hafstad 28, 6800 Forde
Postboks 487, 6802 Forde. Tlf. Terje Forde, 57 61 26 41
Tlf. Charles Litsheim, 57 61 26 42, mobil. 91 33 30 46
Tlf. Stig Årdal, 57 61 26 45, mobil: 90 52 48 55
Tlf. Kari Sygna, 57 61 26 43, mobil: 97 98 13 22
Tlf. Asgeir Tveit, 57 61 26 44, mobil: 90 87 43 88

Regionskontor for kommunane:

Hyllestad, Fjaler, Gulen, Solund
Hyllestad kommune, 6957 Hyllestad
Tlf. regionskontoret; 57 78 85 47
Tlf. Aud Marit Nyland Eide, 57 61 26 46
- evt. mobiltlf. 99 23 52 16
Tlf. Torill Nordstrand, 57 61 26 47;
- evt. mobiltlf. 47 65 50 93

Konklusjon:

Etter vår meining er årsrekneskapen avlagt i samsvar med lov og forskrift og gir ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til Sunnfjord Miljøverk IKS per 31. desember 2015, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god bokføringsskikk.

Uttale om øvrige forhold*Konklusjon om budsjett*

Basert på vår revisjon av årsrekneskapen som omtala ovanfor, meiner vi at dei disposisjonar som ligg til grunn for rekneskapen er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpa i årsrekneskapen stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på vår revisjon av årsrekneskapen som omtala ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsrekneskapen som omtala ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne naudsynte i henhold til international standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av Sunnfjord Miljøverk IKS sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk.

Førde, 16. mars 2016

Kommunerevisjonen
Ytre Sogn og Sunnfjord
 Postboks 6801 Førde
 6801 Førde
 Terje Førde
 Revisjonssjef
Dagleg leiar/Revisjonssjef

Kari Håheim Sygna
 Kari Håheim Sygna
 Kommunerevisor I
KRYSS Revisjon
 Kommunerevisjonen i
 Ytre Sogn og Sunnfjord